

Vliet
View

FRISSE WIND IN VLIETZONE MAG HARDER GAAN WAAIEN

JULI/AUGUSTUS 2023

NEEM MEE ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN liwwadders

COLLEGE LEEUWARDEN

NEEMT LOOPJE MET DE WAARHEID (WET OPEN OVERHEID)

De Boer Woonprofessionals
EEN VOLGEPROPTE WINKEL IS
PASSÉ **PAG 3**

Wouter Brandsema
KREEFT EN TRUFFEL MOETEN
TOP ZIJN **PAG 4**

Jack Melein
IK ZEG: SKROEIE MET DE
HANDEL! **PAG 6**

Willem Adema
LEEUWARDEN HEEFT WEER
EEN BIERBROUWERIJ **PAG 17**

MINIBIEBS IN GROU: ZIJN HET BOEKEN OF IS HET JAM?

Vliet View

Foto expositie:

VLIET VIEW

Van 23 juni 2023

tot 1 oktober 2023

te bewandelen

in de Vlietzone

Voor meer informatie ● www.vliet-zone.nl

ONZE STYLISTEN

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

HEBBEN INZICHT IN KLEUR, VORM EN VERHOUDINGEN

'Twee keer in het jaar veranderen we onze winkel. Voorheen stond die volgepropt met allerlei artikelen. Dat is helemaal passé. We zijn een lokale specialist als het gaat om interieurdesign. Bij De Boer Woonprofessionals in de Schrans kun je terecht voor advies, ontwerp en realisatie van grote en kleine veranderingen in huis.' Marcel en René de Boer en hun team zijn aangesloten bij Home Made By, maar hebben hun aloude vertrouwde naam De Boer niet bij het afval gezet. René: 'Ben je gek? Een stevige achternaam wekt vertrouwen. De klant kan ons direct aanspreken op wat goed en wat eventueel minder goed gaat.'

De twee mannen zijn omgeven door een team van vrouwen. Een team dat van zich laat spreken. Marcel: 'Ons team bestaat uit professionals. Ze hebben inzicht in kleur, vorm en verhoudingen. Ze kunnen met minimale middelen een maximaal effect sorteren en zorgen voor een aangename atmosfeer binnen de winkel en bij zeker bij de klanten thuis.'

Het aloude van oorsprong schildersbedrijf heeft in de loop der jaren ook zelf een metamorfose ondergaan. 'Stapsgewijs', vertelt Marcel. 'We springen niet van de vloer op de zolder.' In de winkel aan de Schrans staan enkele balies opgesteld, zogeheten inspiratietafels, waarin alles wat men te bieden heeft is ondergebracht. Marcel: 'Meer dan wat er in zo'n forse kast zit, heb je niet nodig. De winkel is ingericht als werkplaats voor onze stylisten. Het is minder op het product gericht en meer op kleur en sfeer.'

Marcel: 'De Boer Woonprofessionals is met negen personeelsleden op een bescheiden wijze

'Het bladeren in grote behangboeken is verleden tijd'

uitgegroeid tot een kwalitatief hoogstaande adviseur voor de inrichting van een gerieflijk, persoonlijk en leefbaar huis. Onze stylisten staan in de winkel en onze eigen stoffeerdere komen aan huis. Sommige bedrijven hebben deze vakmensen uitbesteed aan een ander bedrijf. Wij niet. Wij staan voor de kwaliteit van het door hun geleverde werk. We draaien er niet voor weg als er eens iets misgaat.'

René: 'De bekende ontwerper en designspecialist Steven van Manen werkt voor onze overkoepelende organisatie Home Made By. Hij is een van de trendwatchers binnen onze club.

Regelmatig voeren we overleg om bij de tijd te blijven.' Marcel: 'We werken met zogenaamde moodbords waarmee je artikelen op elkaar afstemt, nadat je je goed hebt laten informeren wat de klant wil. Zo komen onze stylisten bij een totale inrichting van een woning of een deel ervan. Het werken met zo'n moodbord bij de inspiratietafel maakt het voor de klant allemaal heel overzichtelijk. Het bladeren in die grote behangboeken is verleden tijd. Op het scherm bij de inspiratietafel kun je al uittekenen hoe vormen en kleuren op elkaar kunnen worden afgestemd en hoe je, erg belangrijk, een aangename sfeer creëert in jouw woning.'

René: 'Loop eens een gemiddelde winkel binnen en je ziet meteen wat we bedoelen. Soms moet je uit 120 tv-toestellen kiezen, dan zie je door de bomen het bos niet meer. Wij hebben een andere keuze gemaakt. Onze stylisten stellen vragen aan de klant en komen zo stap voor stap uit bij wat men wil.'

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Eric Hoekstra, Lisanne van der Ploeg, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Simon van der Woude (fotografie), Keimp Pijpstra (webbeheer), Remco Jan Veldman (acquisitie, Titus Oomes (verspreiding) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

BISTRO ARAGOSTA
is voor het diner geopend
van woensdag tot en met
zaterdag vanaf 18:00 uur.
Voor de perfecte lunch
schuif je aan op vrijdag en
zaterdag vanaf 12:00 uur.

Advertorial • Foto Simon van der Woude

‘Kreeft en truffels, dat moet top zijn’

‘Leeuwarden heeft veel te bieden. Er woont hier een interessant slag gastromen, dan wel levensgenieters.’ Chef-kok Wouter Brandsema van bistro Aragosta aan de Voorstreek in Leeuwarden stapte samen met Jan Gerard van der Wal in de coronatijd in een nieuw avontuur. Van der Wal heeft zijn koers inmiddels verlegd naar de advisering en de evenementen organiseren ze samen. Brandsema: ‘We zijn goed uit elkaar gegaan.’

Terugblikkend was Aragosta, na een verbouwing van een half jaar en geopend in de coronaperiode, een spannend avontuur. ‘We hadden de lat hoog gelegd. Hoe je het ook wendt of keert, we hadden een zekere reputatie met de zaken Sir Sébastien in Heerenveen (Van der Wal) en Le Petit Bistro in Sneek (Van der Wal en Brandsema) opgebouwd, in Leeuwarden zou het toch allemaal maar even moeten gaan lopen.’

Brandsema is een tevreden man. ‘Ons uitgangspunt is altijd geweest het bieden van topkwaliteit in combinatie met gastvrijheid. Als dat in balans is, dan kom je een heel eind. Om de vijf à zes weken veranderen we de menukaart. Dat houdt ons scherp. Wat we niet veranderen is het aanbod van bijvoorbeeld de beste kreeft, oesters en truffels.

Ook met zijn medewerkers is chef-kok Wouter Brandsema zeer ingenomen. Affan Faladzic staat als leerling-kok in de keuken van bistro Aragosta. ‘Hij heeft een doel en wil wat berei-

ken. Dat spreekt mij aan. Je zult mij nooit een kok zien opsluiten in de keuken. We hebben een gewaardeerde klik. Faladzic heeft aan een half woord genoeg. Als je geen klik hebt in de keuken, dan wordt het moeilijk.’ Leah Brouwer studeert af aan de hogere hotelschool. ‘Ze kwam als geroepen. En heeft goed inzicht in de wijnen die we serveren.’ Catalina Croitoru staat eveneens in de bar/bediening ter ondersteuning. ‘Ook zij kwam als geroepen binnengelopen bij ons.’

Nagenoeg elke avond is Aragosta, met vierentwintig couverts, uitverkocht. Mocht er toch nog een tafeltje vrijkomen, dan plaatst Brandsema een bericht op de socials. ‘Op sommige momenten moet ik op een avond twintig tot dertig gasten teleurstellen.’ Het vormt echter geen reden om het restaurant uit te willen breiden. ‘We willen onze gasten optimaal comfort en kwaliteit bieden. De tafels staan ook dusdanig opgesteld dat er contact mogelijk is tussen de afzonderlijke gasten. Soms zit je aan het eind van de avond tegen een grote, lange

Brandsema, die zijn sporen verdiende in Brasserie Anders in Langweer, Le Mirage in Emmeloord en Le Petit Bistro in Sneek, gaat terughoudend om met nieuwsbriefing via e-mail. Liever kiest hij voor een prachtige kaart. ‘Dat komt voor mij het meest persoonlijk over. Gasten krijgen iets in de bus, bijvoorbeeld dat we weer een Michelin Bib Gourmand-onderscheiding hebben gekregen. Met daarbij een geweldige gift bij het reserveren van een tafel.’

‘Je zult mij nooit een kok zien opsluiten in de keuken’

tafel met uitgelaten gasten aan te kijken. Dat is altijd een bijzonder gezicht en maakt het werk aangenaam. Je ziet waarvoor je het doet.’

In september vorig jaar gaf Jan Gerard van der Wal aan om te willen stoppen. Voor Brandsema

was dit geen verrassing. ‘Nee, we hadden het er al eerder over gehad. Jan Gerard legt zich nu toe op de advisering en op het organiseren van evenementen doen we nog samen.’ Een daarvan was het Fries Gala in de Grote Kerk in Leeuwarden. ‘Je ziet dan dat het kan. Ook in Leeuwarden. Het

werd een prachtige, stijlvolle avond met 350 gasten. Het tweede evenement was een champagne-diner in het Oranje Hotel en het derde een rosé event. Voor al die evenementen geldt: handhaaf de kwaliteit en ga tot het uiterste in het verlenen van service.’

KLAAS K. TE L.

IK HOU MEER VAN STENEN. OP EEN PLEIN ZIE JE DE KEUTELS TENMINSTE LIGGEN

Het is een mooi grasveldje geworden, zegt de kennis met wie ik op de rand van het nieuwe plantsoentje op het Waagplein zit. Ik hou meer van stenen, antwoord ik. Op een plein zie je de keutels tenminste liggen en wijs op een schijtende teckel met daarnaast een oudere man die al met een plastic zakje klaarstaat om de stront op te ruimen. Hij ruimt het toch op, klinkt het naast me. Ja, maar als die teckel alleen maar brokken van de Spar of de Jumbo te vreten krijgt, heeft die vast diarree en blijft er altijd wel wat van die weke prut achter tussen deze nieuwe grassprietten, die ook nog eens meer dan een half miljoen euro gekost hebben, liggen. En op de fijne Chinese stenen die hier vroeger lagen, zie je dat tenminste. Dan kun je eromheen lopen.

De man met de teckel komt onze kant op, met in de ene hand de hondenriem en in de andere een meurend plastic zakje. Fijn hè, zeg ik tegen hem terwijl ik de teckel aanhaal, dat u nu hierheen kan om de hond uit te laten en niet helemaal meer naar de Prinsentuin hoeft te lopen. Zeker, krijg ik te horen, vooral nu Patsy wat diarree heeft. Dat kun je op straat nooit goed opruimen. In het gras zie je dat niet zo goed. Dat is minder gênant. Ander voer, adviseer ik de man. De teckel pist nog even tegen de betonnen rand aan waar mijn kennis en ik op zitten en verdwijnt dan samen met de man richting Sint Jacobsstraat. Hoe wist

jij dat die teckel aan de diarree was, vraagt mijn kennis. Een lucky guess en een diploma Algemene Kynologische Kennis, zeg ik. Toch wel veel geld, een half miljoen euro voor zo’n stukje gras. Morgen ga ik naar Amsterdam en het stukje gras dat ze daar aangelegd hebben op het Museumplein was een stuk duurder, hoor ik naast me. Als die Amsterdammers hier in 2038 massaal naartoe verhuizen omdat er dan de Lelylijn rijdt, voelen ze zich vast meteen thuis omdat er hier ook een grasveldje midden in de binnenstad is. Doe niet zo dom, zeg ik. Die Lelylijn komt er niet. Dat weet iedereen. Er worden wat onderzoeksbureaus ingeschakeld die voor een aantal miljoenen euro’s de haalbaarheid van zo’n spoorlijn onderzoeken. Af en toe mogen provinciale politici in de media vertellen dat zij er alles aan zullen doen om ervoor te zorgen dat het Noorden de snellere verbinding met de Randstad krijg die het verdient, in de hoop daarmee kiezers naar zich toe te trekken. En daarna sterft het initiatief een stille dood, net als een tiental jaren geleden de monorail, die er ook voor zou zorgen dat Noord-Nederland prominent op de kaart

kwam te staan. Daarover waren ook alleen maar politici en de bureaus die voor veel geld onderzoek deden enthousiast. Bovendien, vanuit Leeuwarden sta je binnen twee uurtjes op Amsterdam-Zuid. Sneller hoeft niet toch? Nou, ik was anders laatst flink langer onderweg, wel bijna een uur, zegt mijn kennis. Een uitgevallen trein in Amsterdam en een storing in Meppel en vanaf Heerenveen met de bus omdat er ergens een spoorbrug niet meer dicht wilde. Waarom denk je dan dat de NS de Lelylijn wel op tijd kan laten rijden, antwoord ik.

Kom, we gaan even verderop zitten. Ik ben wel een beetje klaar met dit stedelijk groengebiedje. Als we naar een leeg tafeltje op het terras van de Waag lopen, zegt mijn kennis nog: denk je niet dat die Lelylijn voor de werkgelegenheid in Friesland goed is? Oh, vast wel. Heb je wel eens gezien hoe in Japan het spoorwegpersoneel mensen een overvolle trein in duwt? Ik denk dat, mocht de Lelylijn er komen, ze zeker op station Drachten zoiets nodig zullen hebben. Net terwijl ik dat zeg, maak ik een schuiver op de gladde stenen van wat er nog rest van het Waagplein. Ik denk dat die klote teckel hier ook langsgelopen is, zeg ik en probeer foeterend de hondenstront van mijn laarzen op de stenen af te vegen. Dat je het niet hebt zien liggen, misschien moet je even teruglopen naar het veldje. In het gras krijg je het er een stuk makkelijker af, krijg ik als advies.

KLAAS KASMA, KOK IN LEEUWARDEN

**DIT JOURNALISTIEKE
INITIATIEF STEUNEN?
BEZOEK DAN
WWW.LIWWADDERS.NL**

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: JUMBO*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DEN BERG, SCHOEN- EN SLEUTELSER- VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST- EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY’S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ ’T WAP, DALSHIEM FOTOGRAFIE, PIZZERIA ADRIANO; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂNSTATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECH- TERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACKBAR RONDWEG, WIJK- CENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*; **WINKELCENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRAWEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEK- LAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR ’T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJEWIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMARGE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOP- STRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WTC:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, , DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** , GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RESTAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONS KAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES- TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O’RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL ’T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TETMAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KEL- DERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT BOSPORUS, RESTAU- RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAEELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE BRASSERIE MARIA LOUISE, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, CROISSANTERIE VITTORIO, SNACKBAR ELY’S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUS- HOORN, KUNSTKADE, RABOBANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEUWARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADSKANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOX • **GROU:** ESSO TANKSTA- TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA:** SUPER- MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT, SLAGERIJ • **WYTGAARD:** FREDERIKA’S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIME- RA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BIN- NE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag

Dit is Oebele (Jopie) Herder, de parlevinker van Schilkkampen, schrijft Simon Andringa uit Tytsjerk. We woonden op een boer- derijtje op Kleijenburg aan het Vliet en deden boodschappen met ons schouwtje bij Oebele en zijn vrouw. Wieger van Keulen schrijft ons: Ik ken die man. Een paar meter terug is het gebeurd, maar hier op deze foto is de voorbereiding te zien. Ik had een vlot gemaakt van twee oude scheepsluiken en bevond me bijna aan de overkant van het water toen hij thuiskwam en mij zag. Hij wilde mij plagen en gooide een steen mijn kant op. Hij haalde het niet. Geen zorgen. Toen, de derde steen, precies tussen mijn ogen. Bloed, maar weinig pijn, de steen had vele meters afgelegd en weinig kracht. Het was Jopie Herder, vereeuwigd op het, ooit, mooiste plekje van Leeuwarden. Toen ons eigen eiland. Ik ben er geboren en getogen op nummer 19. De zoon van mijn zusje woont er nu en het huis blijft in de familie. We konden vanuit onze achtertuin de vuurtoren van Ameland zien schijnen, meer dan zestig jaar geleden.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN
 Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582 132360
 www.boekhandelvandervelde.nl

SLAGERIJ VELSTRA

CÔTE DE BOEUF, BAVETTE EN PICANHA:

Advertorial • Foto Simon van der Woude

MEESTERLIJK VLEES VOOR OP DE BARBECUE

‘Dit is barbecueweer, of niet dan? En voor barbecuevlees ga je naar de slager. Die kan advies geven over hoe je je vlees moet bereiden.’ Dat dit advies nodig is, lijkt geen twijfel, want bij het goed bereiden van kwaliteitsvlees gaat nog wel eens iets mis, aldus Jack Melein van slagerij Velstra in de Nieuwe Oosterstraat.

‘**K**ijk nou eens naar die mooie stukken bavette of picanha, een Zuid-Amerikaans staartstuk. Of de côte de boeuf, het zijn stuk voor stuk prachtige stukken vlees. En die moet je op de juiste wijze bereiden: langzaam garen tot 45 graden in de kern, twintig minuten laten rusten en dan het vuur van de barbecue opstoken voor het krokante laagje. Ja, dat vertellen ze je niet in de supermarkt.’

De mobiele barbecues staan weer opgesteld in de klasse zaak van Melein, klaar voor gebruik. ‘Als slager geef je hierbij advies om tot het juiste resultaat te komen en om een fijne barbecue te organiseren. Ook hierbij geldt: kennis is macht. Je moet gewoon wat weten over lekker eten. Daar is de slager de vakman voor.’

Biefsaté, kippendijsaté en ribeye, dat zijn de hardlopers in de slagerij van Velstra. Dat was altijd al zo, maar de vraag naar meer exclusief vlees is toegenomen. ‘De klant kiest vaker voor een mooi stukje vlees dat wel wat mag

‘Ik zeg: skroeie met de handel!’

kosten, zo vaak zit je niet rond de barbecue. Maar let wel op het advies dat ik geef. Zo is een barbecue met een deksel ideaal voor het roosteren van een mooi stuk groot vlees. Daarmee krijg je het meest smakelijke resultaat.’

Velstra is ook het adres voor de groepsbarbecue. ‘Wil men een barbecue organiseren met

school, bedrijf, familie, buurt- of sportvereniging? Dan kunnen wij de barbecue compleet verzorgen, exact zoals u het wilt hebben. Vraag gerust om de mogelijkheden zodat uw barbecue een feest wordt met de kwaliteit van onze specialiteiten. Een barbecue royaal, compleet verzorgd is er al vanaf 15,50 euro per persoon, vanaf 15 personen.’

Voor vegetariërs heeft Jack Melein ook het nodige te bieden. Buiten eten is een feest, aldus de folder met barbecue-aanbiedingen die naast de Liwwadders in de slagerij ligt. Het feest is eigenlijk niet compleet wanneer de echte slager niet wordt ingeschakeld. ‘Je kunt hoog of laag springen maar voor veel zaken geldt: informeer bij de specialist.

Die loopt zich de benen uit zijn lijf om het de klant naar de zin te maken. Dat doet hij omdat hij die klant waardevol vindt en hoopt dat hij terugkeert naar zijn winkel. Aan trends en hypes daar doen wij niet aan. Wij bieden kwaliteit en daar zijn we best trots op. Wij zijn geen grijze muizen. Daar heb je er al te veel van. Ik zeg: skroeie met de handel!’

TEVENS IS SLAGERIJ VELSTRA GESPECIALISEERD IN BUFFETTEN VAN EEN SIMPEL KOUDBUFFET TOT EEN UITGEBREID KOUD/WARMBUFFET. OOK VOOR EEN ITALIAANS-, INDISCH- OF OUDERWETS BONENBUFFET KUNT U BIJ ONS TERECHT.

OPVALLEN IN LIWWADDERS? BEL REMCO JAN VELDMAN 06-25223490

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg, Hester Witteveen en Kor van der Meulen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst.

Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten.

Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Nieuw coronanieuws en andere zaken lees alle berichten op www.liwwadders.nl

✳ **De AKO lektuurhandel verdwijnt van het Leeuwarder station. Na tientallen jaren een belangrijk verkooppunt van boeken, kranten en tijdschriften te zijn geweest gaat de deur aan het eind van het jaar op slot. ProRail heeft de huur opgezegd. Elders in het land staan er nog 15 AKO's op de nominatie om te worden gesloten. Aanvankelijk was AKO een Brunaverkooppunt.**

✳ **Na het winkelcentrum in Westeinde gaan ook de centra in Nijlân (Willem Alexanderplein en Uiterdijksterweg) op de schop.**

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

Het was weer een dolle boel tijdens de verjaardag van fietsen-, boten- en vastgoedman JAAP DE VRIES, die op een leeftijd was gekomen waarbij je denkt dat je dan je cijfers en getallen wel een beetje op orde hebt. Maar nee, De Vries vierde onlangs in de Trilker in Poppenwier voor de tweede keer zijn zeventigste verjaardag. 'Ik had me vorig jaar vergist', aldus het feestbeest. Het mocht de pret niet drukken.

Met de taxirit van COR BIL, de Liwwadder NIKI LAUDA, nog vers in mijn geheugen, waarbij iedere verkeersremmende maatregel door de chauffeur als een uitdaging werd beschouwd, besloot ik om dit jaar per fiets (natuurlijk zonder elektrische hulpmiddelen) naar het feest af te reizen. Ondanks de straffe tegenwind moest dit stukje van 16,5 kilometer te doen zijn. Bovendien verheugde ik mij op de tussenstop in Reduzum, waar in De Blauwe Tent de bordjes zijn verhangen. Na acht kilometer zeeg ik neer op het terras van het heringerichte, wonderschone etablissement. Ondanks nieuwe tafels en stoelen ademende de tent, die vorig jaar werd overgenomen door TJITSKE DE JONG, voor een groot deel nog de sfeer van weleer. De grootste verandering is dat er nu alcohol (!) wordt geschonken, waarmee het basisprincipe van de oprichters, de strijd tegen de verloedering van lichaam een geest, verloren is gegaan. Je kunt ook neutraal zeggen (met in gedachten het feest dat mij te wachten stond): de zaak is geëvolueerd. De hele dag helder van geest blijven is ook zowat.

Ik arriveerde wat vroeg, maar aan de toog zat HERRE DIJKSTRA al aan zijn eerste biertje; zijn Thaise vrouw stond in de keuken. FRANS VAN DEN BORG, die de muzikale leiding wederom stevig in handen had, beperkte zich tot een watertje. Al gauw kwamen we te spreken over het pas afgetreden kabinet RUTTE, waar men niet rouwig om was en vandaar was het een kleine stap naar de teloorgang van ZALEN SCHAAF. Automatisch plaatsten we daarmee het bestuurlijke vermogen

van onze leiders in perspectief. Schaaf kan toegevoegd worden aan het rijtje zalen waarvan we niet weten wat we er mee moeten. We hebben gewoon de luxe van te veel geld. Kijk maar eens naar de nieuwe GEDEPUTEERDEN, die zonder verantwoording 5 miljoen euro aan strooigeld kunnen uitdelen, waarmee de beschuldiging van cliëntelisme, kennelijk niet beperkt tot de warme landen, wordt gevoed. Al jaren worstelen we met de Westerkerk/Romein en daar kunnen nu de FRIESLAND HAL en gebouw OBE aan worden toegevoegd. Het zou me niks verwonderen als het nieuwe Cambuurstadion binnenkort ook in dit rijtje van overbodige investeringen staat. Als het uit andermans zak kan worden betaald, hebben we altijd ambities te over. Obe is een bongel aan de poat, aldus de directeur van Tresoar. Ik zie een prijsvraag opdoemen.

De ambities van een deel van de verjaardagsgasten zijn inmiddels behoorlijk getemperd. Bij begroeting worden eerst de medische mankementen behandeld. Bij JAAP bleek dat de pijnlijke knie te zijn, waarna WILFRED DE JONG de loftrompet stak over zijn twee nieuwe heupen en z'n nieuwe knie. Hier en daar kwam er een prostaat voorbij, maar over het algemeen hoorde ik nog krachtige stralen in het belendende urinoir spuiten.

Na de medische inventarisatie werd het vizier al snel gericht op de financiën, waar uiteraard de naam van Rutte mee verbonden is. Het ging dan vooral om dat kapitaal te behouden en als het even kon zonder al te veel inspanning de berg geld te vermeerderen. Box 3 was actueel. Ik zag een stel zuchtende mannen die zich al bij het ontwaken tweemaal moeten stellen. Laat en passant de namen van kabinetsleden MARNIX VAN RIJ of HUGO DE JONGE op het terras vallen en een zomerstorm breekt los. Vastgoedman JAAP ROMIJN trok een somber gezicht. Hij zocht regelmatig zijn toevlucht in het Spaanse Denia om daar bij 40+-temperaturen De Telegraaf te lezen en in de namiddag bij café Bolle Jan (ook uitgeweken) zijn beklag te doen over de stand van het land. Ook van vastgoedman TJALLING ROLLEMA en zoon JELLE zullen Hugo en Marnix niet snel uitnodigen voor hun verjaardagsfeestjes ontvangen. Tjalling had zelfs al samen met JOSE KRIKKE van het gelijknamige Grouster vleesbedrijf een inkoopcombinatie opgericht om de energierekeningen van hun beide bedrijven te kunnen bekostigen. Ondanks het zakken van de gasprijs verwachtte Jelle nog meer onheil op energiegebied. JANNIE BONTEKOE had een geheel andere strijd te leveren, nog wel met haar eigen WILFRED DE JONG, voorheen ook van het vlees. Zij wilde na verkoop van hun bedrijfspand in Lekkum over naar een klassiek huis; hij zag meer in iets moderns. Het werd een tussenoplossing aan de Dokkumer Ee, met als buren sociale nieuwbouw. We mutte maar even kieke hoe dat útpakt, aldus De Jong, die reclame mocht maken voor de vlotenbouwers van Sterke Yerke. Waarna de gift van de aanwezigen bestemd voor Oekraïne, in andere zakken verdween. Het kan allemaal met een feestvarken die de getallen niet op orde heeft.

Ondertussen speelden FRANS VAN DEN BORG en ARJEN DE JONG hun bekende liederen. Geef mij maar Amsterdam en de Dievenwagen heb ik even gemist, maar ik sluit niet uit dat de mannen enkele kabinetsleden in de tekst van het laatste lied hebben gefrommeld.

WEIDUMERHOUT 'WAAR DE DRUKTE ZWIJGT EN DE STILTE SPREEKT'

Kun je in deze hectische en altijd drukke maatschappij nog ergens écht tot rust komen? Een plek waar je bewust en onbewust je accu weer oplaadt en geniet van rust, ruimte en natuur wat voor Friesland eigenlijk heel normaal is? Zes kilometer ten zuiden van Leeuwarden vindt u Hotel-Restaurant WeidumerHout. Een landgoed van 3,5 hectare met een traditionele Friese kop-hals-romp-boerderij uit 1867. Het hotel telt 22 kamers waarvan 10 zeer unieke buitenkamers ruim opgezet in het weiland. De slogan luidt niet voor niets: 'Waar de drukte zwijgt en de stilte spreekt.'

In de loop der jaren zijn er vele namen verzonnen. Tiny house, kubuswoningen, containers, hutjes, hokjes, hutten, lodges, buitenunit, etc. De vele namen die worden verzonnen bevestigen hoe uniek dit concept is. Het is eigenlijk pas goed te begrijpen als u ze heeft gezien. Het contrast is mooi: Groen weiland, grazende koeien en de skyline van Leeuwarden met Achmea-toren op de achtergrond. Als Leeuwarders weten we natuurlijk wat Friesland te bieden heeft. Vanuit WeidumerHout laten wij onze gasten, die voornamelijk uit de Randstad, België en Duitsland komen, soms zelfs uit Saudi-Arabië, dit graag zien. De gasten zijn niet te gast in een hotel maar te gast in de natuur. Elk jaargetij heeft iets bijzonders. Na het voorjaar barst de natuur uit haar voegen. U ziet de vogels druk heen een weer vliegen om nestjes te bouwen en de jong bloeiende bladeren in de bomen dansen rustig in de wind. Het is duidelijk. De zomer staat voor de deur.

Voor ontbijt, lunch, borrel en diner bent u ook van harte welkom in het restaurant. Ook gasten die niet in het hotel verblijven kunnen hier terecht voor eerdergenoemde maaltijden. De keuken onderscheidt zich op een bijzondere manier. Lokale en duurzame producten staan centraal, met een eigenzinnige draai van onze cheffkok. Het rundvlees is van 'eigen koe' die volledig energieneutraal en biologisch is grootgebracht. De paling komt bij ons uit de vaart (de Zwette, tussen Leeuwarden en Sneek) van Fiskerij Ale de Jager. De (biologische) eieren zijn van BioBoer Pieter uit Tzum en de geitenkaas komt van de Molkerei, 'geitenkaas van 't Wad'. De gastheer of gastvrouw adviseert u graag een bijpassende wijn of streekbier.

WeidumerHout beschikt over een vergaderzaal waar u in alle rust kunt vergaderen. Lekkere koffie, uitgebreide lunch en goede mogelijkheden voor een verfrissende wandeling is wat u kunt verwachten. Ruime parkeergelegenheid en een elektrische laadpaal is standaard beschikbaar.

**GRAAG OANT SJEN BIJ
WEIDUMERHOUT!**

DE GEZONDE APOTHEEK

OOK OP
ZONDAG GEOPEND
VANAF 12.00 TOT 19.00 UUR
VALERIUSSTRAAT 63,
8916 EA LEEUWARDEN
058-2153399

www.gezondeapotheekeleeuwarden.nl

zomer

Vincent Posthumus

Brasserie Spiegelaar

‘Wij zitten op een kruispunt van vaar-, wandel- en verkeerswegen’

BRASSERIE SPIEGELAAR • NIEUWESTAD 141 • 058-2129014
WWW.BRASSERIESPIEGELAAR.NL

terras

Herman van Cleef

Het Wapen van Leeuwarden ‘Ik maak het bedje op’

Voor mij, net als sommige van mijn familieleden, was de horecawereld niet altijd even aantrekkelijk. Wij kenden die te goed’, vertelt Herman van Cleef op het terras van zijn druk beklante zaak aan het Zaailand. ‘Ik heb ook lang geprobeerd om er niet in terecht te komen.’ Inmiddels is Van Cleef nu al ruim tien jaar werkzaam in het eetcafé. ‘Mijn vader Jacobus of Koos van Cleef, bijgenaamd Zwarte Kobus; je had ook nog een kale Kobus die een autobedrijf op de Schrans had, had ook weinig trek om in de Poort van Cleef te gaan staan. Hij was rij-instructeur maar werd geacht de taken in het café op zich te nemen. We hadden op het Oldehoofsterkerkhof De Poort van Cleef, het stakroegje en een opslag dat later ook café werd. Als jongetje van vier scharrelde ik al in het Oude Tolhuis aan de Groningerstraatweg, het café van Arie Brouwer, waar musicus Ben Mol speelde.’

De horecaprestaties van de familie Van Cleef rechtvaardigen meer dan een stads-wandeling zoals die in het Historisch Centrum werd gepresenteerd. ‘Over Petra van Cleef, die gehuwd is met Sjoerd van Wijk, van de gokautomaten en disco Barcorolle, valt ook veel te vertellen. Of over mijn broer Jackie, die met zijn Sparerib Express in de hoogste regionen van die keten verkeert. Landelijk zit hij standaard in de top-drie. Dat is heel erg knap hoe hij dat samen met zijn vrouw Wilma gedaan heeft. Vijfentwintig auto’s op de weg en geen lease.’

‘Het weerzien van Roels Koffieshop, met toen nog gewone koffie, aan de Voorstreek was ook zo’n mooi moment. Hij stond jaren bij ons in de zaak. Af en toe zie ik hem nog.’ Herman van Cleef volgde een technische opleiding en werkte bij elektronicazaak ‘Bouma Bleeklaan’ en als monteur van keukens. Hij is nu samen met Max Bakker en Dick Schuur mede-eigenaar van het Wapen van Leeuwarden. ‘Dit is een recht-toe-recht-aan eetcafé met een snufje bistro. We houden van grote stukken vlees, mooi klaargemaakt. Ze komen van slager Rypma uit Gytsjerk. Alles wordt gegrilld en vers bereid. Dat betekent dat de wachttijd even wat langer is. We streven er ook naar om iedere dag dezelfde kwaliteit te bieden. Kom je vandaag of over een maand; de kwaliteit is gelijk. Alle drie hebben we onze eigen taak, Max doet het personeel, Dick de keuken en ik schommel er wat doorheen. Er is altijd wel wat te doen in z’n zaak. Ik maak het bedje op, in de keuken noemen ze dat mise en place, waar de gasten in kunnen gaan liggen.’

‘Dit is een topzaak met een prachtig terras, al wordt dit niet zo door de banken gezien. Bij de bank word je als een crimineel behandeld. Ze willen niks met horeca te maken hebben. Net voor corona kochten we de zaak, op een bijzonder moment. Dan zie je jouw buffertje snel zakken. De voorzieningen waren fijn. We moeten een stukje terugbetalen, maar daar hadden we rekening mee gehouden.’

‘Bij de bank word je als crimineel behandeld’

HET WAPEN VAN LEEUWARDEN • ZAAILAND 92 • 058-215 0605
WWW.HETWAPENVANLEEWARDEN.NL

GEMEENTE
LEEWARDEN
EN DE WET
OPEN OVERHEID
(WOO)

COLLEGE LEEUWARDEN NEEMT LOOPJE MET DE WAARHEID

De FNP in de Leeuwarder gemeenteraad stelde in januari vragen over de onvolledige beantwoording van een WOO-verzoek. De fractie constateerde in die vragen ook dat bepaalde informatie uit dat verzoek pas kort voor aanvang van een raadsvergadering werd verstrekt. Daarmee toonde het college volgens de FNP aan bewoners niet serieus te nemen omdat zij niet tijdig kennis konden nemen van die informatie. Niet tijdig in verband met de planning van de inspraak.

Het antwoord van burgemeester en wethouders hierop was van dik hout zaagt men planken. ‘Wij werpen deze aantijgingen in onze richting verre van ons. Ieder WOO-verzoek dat wordt inge-

diend wordt zo snel mogelijk en in elk geval binnen de geldende termijnen behandeld’, zo schreven b. en w.

Interessant, want er zijn nogal wat verzoeken die niet binnen de wettelijke termijn van vier weken, met eventueel een verlenging van twee weken, een reactie verkrijgen.

Recent is bijvoorbeeld een WOO-verzoek dat 28 december 2022 was ingediend, pas bij brief van 6 juni 2023 beantwoord. Dan is de termijn van 6 weken wel al enige tijd verstreken zou je zeggen. Maar misschien hanteren b. en w. een andere tijdsrekening. Ze lijken wel vaker in een eigen werkelijkheid te verkeren. B. en w. brachten het ook niet op om deze trage beantwoording vergezeld te doen gaan van een

excuus. Nee, b. en w. zijn er bedrever in om ‘aantijgingen’ verre van zich te werpen. De jaarstukken 2022 van de gemeente leveren cijfers op die in tegenspraak zijn met de beweringen in het antwoord aan de FNP. Te lezen valt namelijk op pagina 73 dat er in 2022 40 formele WOO-verzoeken zijn behandeld. Daarvan zijn er volgens de eigen cijfers van de gemeente 24 binnen de gestelde termijnen afgehandeld en 15 daarbuiten. Dat is zo’n 30 %. Allemaal zonder excuus?

In de antwoorden aan de FNP namen b. en w. een loopje met de waarheid. Vervelend, want het is nu de vraag wat je wel en niet kan geloven als b. en w. antwoorden geven.

A. DE BOER

TOM VAN MURIK

Twée leuke politievrouwen namen het deurbeleid voor hun rekening

Even leek de paniek in Nederland toe te slaan. Alcohol verbieden in sportkantines? De derde helft aan banden leggen? De staatssecretaris wist niet hoe snel hij alles moest ontkennen. Ik heb het met belangstelling gevolgd.

Op mijn vijftiende had ik mijn eerste baantje als glazenjongen in een discotheek. Het was het begin van een jaar of tien horecawerk in de weekenden, naast studie en ander werk, totdat ik voluit voor ander werk en carrière ging. Vrij jong zat ik dus ook al regelmatig aan het bier, dat hoorde er helemaal bij. De officiële leeftijdsgrens was toen nog 16 jaar, maar daar werd niet strak de hand aan gehouden. Toen die grens in 2014 verhoogd werd naar 18 jaar was ik burgemeester in Menameradiel en het voelde een beetje ongemakkelijk. Ik had het zelf immers anders gedaan. Het was wennen voor iedereen, speciaal voor 17-jarigen die al een jaar lang een biertje mochten kopen en nu ineens weer geweigerd werden.

Met een jeugdwerker maakte ik toen een rondje langs de verschillende jeugdketen en dat viel 100% mee. Leuke verantwoordelijke jongelui en overal een prima sfeertje. Geen centje pijn. Dat lag een beetje anders bij de Sinasfeesten, nu Schoolparty’s, die in Berltsum werden gehouden. Meer dan duizend jongens en meisjes van 12 tot 17 in een alcoholvrije discotheek en feesten maar. Veel jongeren dronken zich echter op voorhand in en liepen daarna de discotheek in en uit, gaven hun verstopte drankfles een hand, om daarna het feest weer in te gaan. Er was sprake van serieuze overlast.

Er werd een actie gepland. Iedereen moest verplicht blazen vóórdat hij of zij naar binnen mocht. Twée leuke politievrouwen namen dit deurbeleid voor hun rekening. Als het blaaspijpje uit-sloeg, bleef de deur dicht.

In het dorp kwamen een politieman en ik een groepje jongeren uit Sneek tegen met een grote tas. Toen ze ons de inhoud lieten zien kwam er een hele grote pot pindakaas tevoorschijn. Ze zeiden dat ze dat gewoon lekker vonden. Later hoorde ik bij de deur de politievrouwen schaterlachend tegen elkaar zeggen dat ze alle smoesjes nu wel gehoord hadden en dat er zelfs jonkies waren die dachten dat blazen met drank op geen kwaad kon als je eerst maar genoeg pindakaas had gegeten.

In 2016 won Menaam voor de derde keer in de geschiedenis de Freule kaatspartij voor jongens tot 18 jaar. Op zo’n historische hoogtijdag is het hele dorp in de gloria en wordt er ’s avonds van jong tot oud dik feest gevierd. Ik hield een praatje terwijl ik op een stoel stond en ik zag iedereen met flessen bier in de hand lachen en zingen. En her en der stonden jongens en meisjes die overduidelijk nog geen 18 waren. Ze waren zo attent om hun handen achter hun rug te houden, zolang ik ze in het zicht had en ik had geen behoefte om te kijken wat ze daar vasthielden. En zo bleef het voor iedereen een prachtige avond.

'GELUKKIG IN DEZE KRANT NIKS OVER MAX VERSTAPPEN'

Saakje Zijlstra

DE RODE LOPER boekenpassage

EVEN EEN POTJE SCHAKEN? KOM LANGS!

BOEKEN - KUNST - FOTOGRAFIE - HISTORISCHE PLAATJESBOEKEN - CD'S - DVD'S

DE STADSOORLOG HENK HOFLAND, RONALD HOEBEN EN STEYE RAVIEZ	BRIEVEN SOREN KIERKEGAARD BORNMEER	DE VASTGOEDFRAUDE VASCO VAN DER BOON EN GERBEN VAN DER MAREL
VOGELPRACHT FRANZ ROBILLER	LE LIVRE DE COBB	CHELSEA HOTEL JEROEN WIELAERT
SPANJE ACHTER DE SCHERMEN STEVEN ADOLF	ECHTE VRIENDEN STINE JENSEN	DE GEHEUGENHUT TONY JUDT
DEKMANTEL BOB WOODWARD	GIFSLA JAN WOLKERS	EERSTE INDRUKKEN K. SCHIPPERS

Hartelijk gefeliciteerd met een kwart eeuw Liwwadders, ga door!

“Ha, zandgrond”, dacht ik toen het telefoontje kwam dat ik wel de helft van 250 m2 volkstuin kon krijgen, samen met een man uit Irak, die schrijver probeerde te worden. Het was de eerste zomer in Bergen, bij Alkmaar, in 2008. Ik fietste zoals iedere zondag. Fietsen fietsen fietsen door mijn nieuwe streek. Over de Kogendijk, de oude slingerdijk uit Bergen naar het Noordhollandsch Kanaal. Ik hoorde muziek in de verte en ging kijken. Het bleek een verscholen volkstuincomplex te zijn dat de jaarlijkse ontmoetingszondag had. “Er is een wachtlijst, maar we zetten je erop.” Ik was nog niet eens ingeschreven in de gemeente Bergen en ik had al een landje. Maar....met zeer zware zeeklei, pal naast de duinen... De gemeente omvat het gebied van Camperduin in het noorden, waar enkele jaren geleden de Hondsbosche Zeewering nog lag. De basaltblokken liggen nu diep onder een spectaculair vergroot duingebied met strandlagune en al. Vanaf daar kom je door Groet, Schoorl, Bergen en Bergen aan Zee, Egmond aan den Hoef, Egmond aan Zee en in het zuiden Egmond Binnen. Een behoorlijk groot grondgebied met heel eigenzinnige legendarische kernen en buurtschappen. Het is mijn tweede thuis geworden. Van de Friese hoofdstad naar de vlaktes, bossen en polders van de Duinstreek.

DE ZEE

De Perzische man vertelde bij de thee vaak over zijn vlucht uit Perzië. Ik was niet gevlucht, ik was uit een soort van min of meer vanzelfsprekende toevaligheid uit Fryslân (dat toch myn heitelân was geworden en nog is, als nota bene getogen Vlaardinger) terechtgekomen aan de geliefde en bekende kust. Als vijfjarig jongetje stond ik met mijn vlieger op het duin naast het Zeehuis in Bergen aan Zee, ooit een van de koloniehuzen voor naoorlogse Bleekneusjes. Voor het eerst begreep ik de grootheid van de wereld en de almacht van de natuur. Dat besef van toen heeft me nooit losgelaten. Eerst was het een kamer in Egmond aan Zee, later vlakbij de Ruïnekerk van Bergen. Er was met regelmaat nieuw werk in Noord- en Zuid-Holland en de zee, de zee, de zee.... Iedere avond trok ik erheen, die zomer na het werk. Twee maanden na het begin op de volkstuin kon ik een volledige tuin krijgen, gratis, als ik de jungle daar maar te lijf ging. Maar er was opeens tijdelijk meer tijd. Door de bankencrisis veranderde alles. Waar ik werkte was ik ‘last in, dus first out’. Dus dan eerst maar dat landje ontginnen...kluitenknijper te Bergen noemde ik me toen. Tot op de dag van vandaag ben ik ongelooflijk blij met mijn landje, een vrijplaats voor gedachten.

GEEST VAN VRIJHEID, HIER EN DAAR

Hier is dan meteen een mooie overeenkomst. Ik meen dat ik in 1977 naar Leeuwarden kwam. Tot op de dag van vandaag proef je daar een sfeer van vrijheid voor gedachten. Waar dat hier aan de kust wellicht komt door de zee, zijn het in de Friese hoofdstad wellicht de taal, de cultuur en de wat afgelegen ligging die het gevoel van vrijheid oproepen. Ik kon er destijds, met heel veel leuke en fijne anderen zowat alles doen wat in het hoofd schoot. Tijdens een Fries Straatfestival was er eens een project met vis ophangen onder de bruggen van de grachten. Dat ging natuurlijk onwaarschijnlijk

stinken. Het gaf wat gemor, uiteindelijk een schrobberinkje en toch ook een glimlach van de marktmeester. Als je dat nu zou doen.....Nu is het hier ook al een hele heisa om een stukje volksmuziek te laten klinken in het Parnassiapark van Bergen aan Zee. Dat is al gauw een vergunningentraject van maanden langs een stoet aan instanties. Er is wel wat veranderd.

INPOLDERINGEN

Er is ook een andere mooie overeenkomst. In Fryslân drong lang de Middelsee te ver de landerijen binnen, in Noord-Holland-Noord boven het Noordzeekanaal was het de Noordzee die met regelmaat de strandwallen met bewoning overspoelde. Dus in beide provincies kwamen de slingerende dijken, in Fryslân de Slachtedyk als de beroemdste, hier de Westfriese Omringdijk. En rond Bergen de Kogendijk en de Nesdijk, waar ik woon met vrij uitzicht over de voormalige Bergermeer. Een grote polder, samen met de zuidelijker gelegen Egmondermeer een nauwelijks toegankelijk gebied. Er is bollen-teelt, wat veeteelt en er staan schitterende molens, die soms nog functioneel zijn en water afvoeren bij te veel regen. Een uitzicht dat bijna net zo is als ruim vierhonderd jaar geleden vlak na de drooglegging. Alle zeegebieden rond Alkmaar werden toen drooggemalen, zoals de Beemster en de Schermer. Om de stad ‘droge voeten te geven.’

‘EEN VAN HIER’

Verdere overeenkomsten zijn er niet direct. Hier is het dorps. Hoewel Bergen zelf wel als een stadje kan zijn, waar best veel Friezen wonen. Architect Maarten Min ontwierp er ‘Centre Ville’, een wooncomplex met op de begane grond Parijs-achtige restaurants. Modern, vlak naast de wonderbaarlijke Ruïnekerk. Komt dat zien, komt dat zien. De bankencrisis noopte in die herfst van 2008 tot ander werk: hovenier, chauffeur voor gehan-

dicate kinderen, postbezorging. Alles tegelijk. Alles totaal anders, maar wat een grandioze tijd. Als je ergens vreemd komt: ga post bezorgen, word chauffeur. Dan ben je snel ‘een van hier’.

KERKEN

Kopjes thee drinken bij componist Simeon ten Holt, in het huisje waar hij zijn Canto Ostinato afrondde, bracht me tot concerten in de Ruïnekerk. Hedendaagse muziek, zoals ooit het grote pionieren in Theater Romein. Iemand vroeg: “Wil je de kamermuziekserie programmeren?” En ik was op de gedachte gekomen van ‘Kunstgetij’, met programma’s in voornamelijk erfgoed, religieus erfgoed. Net als de Leeuwarder Westerkerk. Later kwam het schrijfwerk voor lokale kranten, de laatste jaren voor de huis-aan-huis-kranten van uitgeverij Rodi uit Broek op Langedijk, daar is een geweldig leuk museum over hoe ooit de veiling was met de aanvoer van groenten op bootjes uit het rijk van de duizend eilanden.

VAN MICROFOON NAAR PEN

Ik ben verkast, maar eigenlijk doe ik nu hetzelfde als in Leeuwarden, in Fryslân, met een open, onbevangen blik voor de ander. Programma’s maken en presenteren en werken in media, zoals de laatste jaren in Leeuwarden voor toen nog omroep Mercurius. Daar met de microfoon en de televisiecamera, hier met de pen en de telefoon als fototoestel, voor de kranten van onder meer de gemeentes Bergen en Heiloo. Heiloo, waar Kunstgetij de Cultuurkoepel oprichtte en waar ik een aantal jaren de beheerder was van de Witte Kerk. Dat is de terp, die altijd voelt als Fryslân, net als de Slotkapel van Egmond aan den Hoef. De plek waar Descartes ooit enige tijd woonde met zijn eigen vrije geest en die van allen die hij uit heel Europa aantrok. Hier ontstond Nederland.

IT’S ALL BLOWIN’ IN THE WIND

Op de foto het Vredeskerkje van Bergen aan Zee, een soort van thuispodium voor Kunstgetij. 13 juli trad Eric Vaarzon Morel er op. Eind jaren ’80 was hij het flamencowonder op het Straatfestival, later in Theater Romein. Eind augustus komt trompettist en veelvoudig ‘Romeinmusicus’ Eric Vloeimans voor ons spelen op het strand van Egmond aan Zee. We houden elkaar vast, hier en daar. Ik zal Leeuwarden altijd vasthouden en vertel er hier met trots over. En nog steeds is er ook het huis in Leeuwarden, waar ik af en toe even kan verblijven. Groeten vanuit de Duinstreek, it’s all blowin’ in the wind!

ED BAUSCH, ORGANISATOR CULTURELE EVENEMENTEN

Door Andries Veldman

Stadsblad liwwadders 25 jaar!

In september 1998 verscheen het eerste nummer van het Stadsblad Liwwadders. We zijn meer van het vooruitkijken, maar in dit geval maken we graag een uitzondering.

W e spraken in februari 2009 met GEART DE VRIES die vertelde dat hij van zijn beroemde docent ERNST KOSSMANN het advies had gekregen het vak geschiedenis niet al te serieus te nemen. Toch ergerde De Vries zich aan onkunde. ‘Mensen weten niet wanneer de Tachtigjarige oorlog was en soms zelfs niet of Anne Frank nou voor of na Willem van Oranje kwam.’ GRYTSJE NICOLAI en ANS MUL hadden profijt van de Matriamarkt, een van de vele projecten om mensen aan het werk te krijgen. De cruciale vraag voor de twee was: hoe kom ik aan opdrachten? HENK KEUR, eigenaar van garage Dijkstra in de P.C. Hoofdstraat, had daar geen last van. In de koude winter stonden de auto’s met elektronica in rijen voor zijn deur. Zelfs de bandenspanning kan op het dashboard worden afgelezen. Tsja, met zoveel apparatuur aan boord weet je dat het mis kan gaan, aldus Keur. Zijn constatering was dan ook: moderne auto’s worden nooit klassiekers.

DIT IS EEN VERRE VAN VOLLEDIGE GREEP UIT ONZE PUBLICATIES EN ACTIVITEITEN. WAT GAAN WE DOEN IN DIT JUBILEUMJAAR? EEN BOEK? EEN DEBAT? EEN WANDELING? EEN BUSTOCHT? MUZIEK? WE HOUDEN U IN DE KOMENDE NUMMERS OP DE HOOGTE.

SIP DE HAAN, de burgemeester van de Schepenbuurt, mopperde over het slechte onderhoud van de speeltuin en over de mannen van Omrin, die te snel door de straten rijden. ‘Se skelle je gewoan út as je der wat fan segge.’ KLAAS KASMA fulmineerde tegen minister AB KLINK en zijn rookverbod in de horeca, terwijl de verkoop van light frisdranken, kuipjes margarine en magere vruchtenyoghurt met E-nummers gewoon doorgaat. Hij zag zijn bijbaantje in het Oranje Bierhuis door het rookverbod in gevaar komen (hij moest van JOOP ANNEE onderaan beginnen met het schoonmaken van de asbakken). Zijn leus was dan ook: rook voor Joop (en voor Klaas). Grasfreter ROB DE JONG had iets met keepers. Hij memoreerde in zijn column de prestaties van KOEN KOOPMANS, FRANS DE MUNCK, ARIE MUD en OSCAR ZIJLSTRA. In 2008 ging het goed met Cambuur. De Jong: ‘Sinds de zegereeks van Cambuur lopen de Leeuwarders weer zelfverzekerd

over straat. Vrouwen houden opeens weer van hun man. Cambuur komt eraan en staat straks bovenaan, zingen de dames ’s nachts verleidelijk in hun boudoir, lees kleine badkamer.’

In debatcentrum De Bres stond het populisme op de agenda. Journalist WIEBE PENNEWAARD ging in gesprek met socioloog en publicist DICK PELS, regisseur EDDY TERSTAL en VVD-voorzitter GER JAARSMA. We organiseerden Het Geluk van Leeuwarden naar aanleiding van de BBC-documentaire Make Slough Happy, over een onderzoek naar het geluk van de bewoners van deze voorstad van Londen. Psycholoog DJOERD HIEMSTRA vertelde hoe we de uitkomsten van dit onderzoek konden toepassen in Leeuwarden. PETER MIDDENDORP van dagblad De Pers kwam langs en werd geïnterviewd door LC-journalist MARCEL DE JONG over zijn boek Lange Poten.

Advertorial • Foto's: Simon van der Woude

‘Jullie hebben toch wel een écht vak’

‘Door de coronalockdowns is de waardering voor ons kappersvak gestegen. We horen regelmatig van klanten die letterlijk met hun handen in het haar zaten: jullie hebben toch echt wel een écht vak.’ Dat was geen nieuws voor Robert Douma en Sebastiaan Seerden van kapperszaak New Image in de Vijzelstraat in Leeuwarden. ‘Ze ontdekten ook dat door onze manier van knippen hun haar lang goed bleef zitten.’

Terugverlangen naar de lockdowns doen de twee kappers allerm minst. ‘Het belangrijkste wat we hebben gedaan is verbinding houden met onze klanten. We hebben gewoon af en toe geappt en gebeld en gevraagd: hoe gaat het met je? Kunnen we boodschappen voor je doen?’ Die aandacht en betrokkenheid zorgen voor een hechte klantenkring. ‘Daar zijn wij erg blij mee’, vertelt Robert Douma.

Onlangs verhuisde New Image van de Hoekstersingel naar de Vijzelstraat, een als winkelstraat tamelijk onbekende, maar door de verscheidenheid aan speciaalzaken levendige straat tussen Noorderweg en Nieuweburen.

Douma: ‘Ik heb tweeëntwintig jaar aan de Hoekstersingel gezeten. Het zakenpand wordt nu bij mijn woning aangetrokken.’

Robert Douma startte zijn kapperscarrière bij het Leeuwarder kappersimperium van Egbert Haan. Met dochter Ina Haan heeft hij nog regelmatig contact. ‘Eens in de maand gaan we uit eten. Dan hebben we het er even over. Die gesprekken zijn waardevol voor het goed laten functioneren van de zaak. Waar we het dan over hebben? Vooral over ondernemen en investeren. Wat doe je wel en wat niet. De kunst blijft altijd om op de kosten te letten. Een actueel thema is het milieu. Vooral jongeren spreken de kapper op hun bedrijfsvoe-

ring aan. Ze willen geen plastic flacons meer zien, maar vragen of ze de producten in zelf meegenomen glazen flesjes mogen meenemen. Natuurlijk kan dat, maar het is voor onze branche

Robert Douma (boven) en Sebastiaan Seerden

‘Jongeren willen geen plastic flacons meer zien’

even wennen. Dat zijn allemaal zaken die we binnen onze brancheorganisatie ANKO bespreken. Net zoals het niet meer willen werken op zaterdag. Die vraag is actueel bij leerlingkappers. Misschien moeten we overwegen om op zaterdag de zaak op slot te houden.’

Voorlopig is er nog genoeg werk aan de winkel bij New Image en worden afspraken vaak wel voor een half jaar vastgelegd. Sebastiaan Seerden: ‘Het leuke van dit vak is de diversiteit van personen die je treft en de creativiteit die je daarbij aan de dag kunt leggen. Ik heb me gespecialiseerd in het kleuren van haar. Dan kijk ik naar de persoon, naar de structuur van het haar en naar de kledingdracht van de klant. En dan is het ineens: dát is het! Collega-kappers sturen hun klanten soms naar New Image, zeker in de coronatijd deden ze dat. Dan hadden ze hulp nodig op het technische vlak. Vaak bleek de

voorlichting van de drogist over de verfpakketjes toch niet helemaal te voldoen.’ Robert Douma: ‘We zijn geen Harry Potters, maar we zeiden: we zien wel hoe ver we kunnen komen. Je stelt je met al je vakkennis dienstbaar op. Dat is het mooie van dit vak. Ieder half uur heb je een ander in de stoel met andere gesprekken.’ Sebastiaan Seerden: ‘Klanten vertrouwen ons. Vaak vraag ik: ik heb een leuk idee, mag ik mijn gang gaan? Ze gaan rustig zitten en zien wel wat het wordt.’

Robert Douma: ‘New Image is vier dagen in de week geopend, we draaien vier keer negen uur. Daarnaast zijn we bezig met inkoop, boekhouding en werkzaamheden voor de ANKO, de Algemene Nederlandse Kappersorganisatie. Er komt meer bij kijken dan alleen knippen en verven. Het is lichamenlijk en geestelijk een zwaar beroep. Daar doen we vaak luchtig over, maar dat vergeet men nog wel eens.’

Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst en foto's: André Keikes

ZIJN HET BOEKEN OF IS HET JAM?

Grou is bijzonder, afgezet tegen andere plaatsen in de gemeente Leeuwarden. Alles dobbert en klappert er op een vrolijk zomerse manier en met de zon erbij flonkert er ook nog eens veel, want het water is overal. Maar wat daarnaast opvalt is het opmerkelijk hoge minibiebgehalte.

Het is in Friesland niet ongewoon om aardappelen, eieren, groente en fruit bij je huis aan te bieden. Busje erbij voor de muntjes, soms een foldertje over de fraaiheid van de omgeving voor de argeloze toerist, die je nu eenmaal overal op moet wijzen. Maar sinds een jaar of vijftien is er de minibieb; uitstalplek voor boeken die je gelezen hebt, maar niet van plan bent nog eens in te zien. Dat heb je wel eens. Voorbijgangers kunnen er een meenemen om de vakantie te verbreden van alleen maar zeilen, zonnen, eten en drinken tot een periode waarin je ook geestelijk nog wat beleeft.

In den beginne heetten ze nog free little library. Ze kwamen

dan ook uit Amerika overwaaien, een meteorologisch verschijnsel dat voor vrijwel elk interessegebied opgaat. Nee, ook deze kastjes zijn weer eens geen product van Europese innovatie, maar leuk zijn ze wel. 'Free' zijn ze tot de dag van vandaag, 'little' ook, maar over het begrip 'library', bibliotheek dus, kunnen we twisten. Dan moet je de meegenomen boeken na lezing terugbrengen en hoe doe je dat als je met je zeiljacht of Pikmeerkruiser net zes dorpen verderop hebt aangelegd.

De little libraries werden in de loop van de tijd steeds vaker minibiebs genoemd, dat bekt ook lekkerder, maar de vraag blijft wat er nu bedoeld wordt met bibliotheek? Iets meenemen en iets anders terugzetten was het

oer-idee of iets meenemen en na lezing retour naar de plek waar hij stond. Maar slechts weinigen huldigen nog dat idee. In de Grote Kerkstraat in Leeuwarden hangt schuin tegenover het Prinsessehof een leuke minibieb, waarop de terecht geïrriteerde eigenaar een brief heeft gehangen met de mededeling dat het niet de bedoeling is de hele mieterse boel leeg te roven. Het moet wel leuk blijven.

In Grou is de toon altijd wat gemoedelijker en de leeshonger mogelijk groter, immers: vakantie. Dan heb je alle tijd. Al wordt dat argument van te weinig tijd hebben om te lezen vaak wel erg gemakkelijk misbruikt. Wie écht wil lezen, niks anders dan met kezen, máákt er toch tijd voor. Wanneer je Grou binnenkomt, kan je de houten bouwseltjes, soms met deurtjes, glazen of doorzichtig kunststof deksels,

schuifpaneeltjes of wat dan ook, niet missen. Meteen al aan de Parkstraat 46, in het verlengde van de Stationsweg heb je de minibieb De Boekewjirm. Formeel staat de meer dan goed gevulde, witte kast aan het Brêgepaad, maar wat maakt het uit, het is een niet te missen plek. Compleet met vlag. Wel jammer dat de bibliothecaris alle boeken rijkelijk bestempelt. Daar houden echte boekenvrienden

SALE
TOT 50% KORTING

livera
Ontvang
10% extra korting
op de SALE bij inlevering van deze
bon

Geldig t/m 1 september 2023

Ruiterskwartier 123, 8911 BS Leeuwarden

SLAGERIJ JELKE SIPMA

CAMBUUR BBQ

4 STOKJES KIP OF VARKENS SATE VOOR 6.00 EURO

VOLOP VLEES EN VEGA VOOR EEN GEZELLIGE BBQ DEZE ZOMER.
OOK VOOR HOUTSKOOL EN BRIKETTEN EN ZELF EEN NIEUWE
BBQ KUN JE BIJ ONS TERECHT.

CAMBUURPLEIN 2 LEEUWARDEN • 058-2152414 • WWW.JELKESIPMA.UW-SLAGER.NL

Eens een Leeuwarder...

Tekst en tekening: André Keikes

Wat is nou precies een bekende Leeuwarder? Sterker: wat is een Leeuwarder? Er zijn zo veel varianten. Je hebt fulltime-Leeuwarders, deeltijders, freelancers, neo-Leeuwarders, post-Leeuwarders, interim-Leeuwarders en ook would-be-Leeuwarders. Ik ken zelfs een Leeuwarder te Lelystad, die consequent Liwwadders praat met zijn (niet in Leeuwarden geboren) papegaai.

Ik teken ze in ons aller biotoop: de straten en stegen, kades, pleinen, huizen en gebouwen van deze stad. Ook stadgenoten die ons ontvallen zijn, maar door gerichte gebruikmaking van ons geestesoog blijven voortleven in de wereld van nu. Een Leeuwarder is, laten we het daar op houden, iedereen die 'wat heeft' met Leeuwarden. En verder geen gemopper, geklaag of kritiek op mijn keuze, die is wat-ie is, al had het natuurlijk ook een totaal andere selectie kunnen zijn.

DEEL 19

Gerard Balk

De in 1981 naar Zuid-Afrika vertrokken Auke van Wijk richtte in een ver verleden de fameuze Lektuurhal aan Over de Kelders op. Arnold Balk, die Van Wijk al geruime tijd assisteerde, nam de zaak toen over tot genoegen van veel Leeuwarders, die er niet alleen komen voor kranten en tijdschriften, maar bijvoorbeeld ook voor strips, sigaretten en loten. Arnold, die ook nog lange tijd een filiaal in Sneek had, deed de zaak in 2013 over aan broer Gerard, even deskundig waar het gaat om gedrukte media en even gemakkelijk in de omgang. Zeg Mama of Apartamento, Die Zeit of Leovardia en Gerard trekt hem voor je uit de rijen. Gerards zoon Niels stelt de toekomst veilig. Gedrukte media gaan nooit verloren.

Over de Kelders

**DONATEURS ZIJN BROODNODIG
VOOR GOEDE JOURNALISTIEK**

DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Het is een niet te missen plek

en -wurmen nou juist helemaal niet van.

Een kleine minibieb met kunststof klep staat bij De Roef aan het lommerrijke wandelpad langs het prinses Margrietkanaal in het verlengde van de Prinses Beatrixweg. Heel gevarieerd, dus niet alleen Saskia Noord en haar bloeddorstige trawanten, die het minibieblandschap domineren. Hier kun je soms ook verloren gewaande pockets aantreffen uit grootvaders tijd, toen lezen nog net zo vaak werd beoefend als speciaalbiertjes ontdoppen tegenwoordig.

Het klassiek ogende Sint Piter Bybke voor het uit 1905 stammende voormalige Cathechisatielokaal is een van de mooiste van het dorp. Zoals de naam al aangeeft, vlak bij de kerk. Het heeft achter de openstaande houten deurtjes ook nog een bescherming in de vorm van doorzichtige kunststof schuifpaneeltjes. Opdat de boeken niet schimmelen of kromtrekken. Je opent het hekje, snuffelt even in het aanbod, sluit het hekje achter je en bent weer voorzien. Er zijn er veel meer, je moet gewoon goed rondkijken.

Pal achter een hekje of juist er voor. Naast een heg, tegen een boom, in een oud straatje, soms zelfs twee bij elkaar. Dan kom je ook de mini-huisjes met jammetjes, zeepjes en zelfgemaakte curiosa tegen. Zoals bij B&B De Thuiskamer of antiekwinkel It Poartehûs. Boeken lezen en brood met jammetjes eten, het is geen slechte combinatie. Zeker niet in de vakantie. Om een variatie op Annie M. G. Schmidt te gebruiken: Twieps, twieps, met je boeken op je benen, met je boeken in de biebs.

Zeker, er staan en hangen in de stad en in omliggende dorpen ook wel minibiebsen, maar de dichtheid is in Grou opvallend groot. Je hebt hier dan ook geen vestiging van Van der Velde en de krant heb je tegenwoordig in tien minuten ook wel gezien, dus als leesliehebber komen de kleine boekenkastjes als geroepen. Maar laten we afspreken dat we de aanbieders een teken van waardering geven door er ook geregeld iets in terug te zetten. En probeer ook eens wat anders dan die eeuwige thriller. Je zult nog verstoeld staan als je eens wat onbekends probeert.

'EEN UITNODIGING OM IN DE NATUUR TE VERBLIJVEN, TE SPELEN EN TE LEREN'

Advertorial • Foto Simon van der Woude

'Ik zit op Buitensport. En jij?' De uitnodigende reclameflyer van Copini Buitensport laat niets te raden over. 'Dit is een uitnodiging voor kinderen om in de natuur te verblijven, te spelen en te leren', aldus Marcel Copini. Wil je een vlot bouwen of een vuurtje stoken? Het kan allemaal op een steenworp afstand van Leeuwarden: bij Copini Buitensport aan de Grote Wielen.

In 2006 startte Marcel Copini met zijn buitensportactiviteiten. Tien jaar later nam hij het paintballterrein over dat naast restaurant De Grote Wielen (toen nog met één o) lag.

'Zo zijn we begonnen en nu maken we met alle collega-bedrijven die hier gevestigd zijn een kwaliteitsslag. Een slag die door samen te werken en mekaar wat te gunnen het geheel zal versterken. Daarvan ben ik overtuigd.'

De ondernemers rond de Grote en kleine Wielen hebben inmiddels een ondernemersvereniging opgericht om het tot nu toe wat sluimerende gebied onder de aandacht te brengen.. 'De oprichting van zo'n vereniging betekent dat we samen praten over de ontwikkeling van dit natuur- en recreatiegebied en de mogelijkheden willen onderzoeken.'

Rond de jachthaven van de Grote Wielen zijn gevestigd: restaurant De Groote Wielen, een zeilschool, een rondvaartbedrijf, verhuur van sloepen en de verhuur van ligplaatsen in de jachthaven. 'Even verderop zit de Leeuwarder golfclub De Groene Ster, dierentuin Aqua Zoo en Park Vijversburg. Tot voor kort deed iedereen zijn eigen ding op zijn eigen eilandje. Nu onderzoeken we wat we voor elkaar kunnen betekenen, dat zou kunnen iets kunnen zijn op het gebied van het gezamenlijk aanbieden van arrangementen. De faciliteiten zijn aanwezig om een groot bedrijfsfeest te organiseren. Het oprichten van de ondernemersvereniging betekent ook dat je een vuist kunt maken en dus eerder serieus wordt genomen door overheden. Wij zien er alleen maar voordelen in.'

'Ontdekken dat je meer kan'

Copini Buitensport richt zich op jong en oud, op mensen die houden van activiteiten. 'We organiseren sportieve activiteiten en bedrijfsuitjes. Dat zijn vaak activiteiten rond teambuilding in combinatie met een vergadering of presentatie. Vaak bestaan die uitjes uit een mix van activiteiten, want niet iedereen wil door de modder kruipen of beschoten worden met een paintballgeweer. We kunnen daar gemakkelijk op inspelen door groepen te verdelen en ze verschillende activiteiten aan te bieden. Het leuke van dit vak is dat je mensen plezier laat beleven aan soms onbekende dingen en je laat ze, als ze dat willen, grenzen verleggen. Ze ontdekken vaak dat ze meer kunnen dan ze dachten. Dat durf ik niet, of kan ik niet, hoor ik dan. Met begeleiding blijkt het dan toch te lukken. Het is fantastisch om te zien wat dat met iemand doet: verbazing, trots en zelfvertrouwen!'

De coronaperiode heeft ook bij Copini Buitensport sporen nagelaten. 'De groepsuitjes waren in een keer van de baan. We hebben zoveel mogelijk gedaan wat binnen de regels kon. Daarna zaten we een tijdje in een bouwput door de verbouw van het restaurant en de jachthaven. Nu trekken we gezamenlijk op. Gelukkig weten de scholen, bedrijven, vrijgezellen en jongeren ons weer te vinden voor survivalen, outdoor fitness, boogschieten, paintballen, kanovaren en het bouwen van vlotten. Het is toch heerlijk om hier op ons terrein actief te zijn en tot slot een hapje te eten in het restaurant?'

'DIT IS PRACHTIG WERK. JE ZIET DE MENSEN GENIETEN'

Advertorial • Foto Simon van der Woude

'De haven en het verhuur van onze sloepen lopen boven verwachting.' Remco Schaafsma ziet tevreden terug op het afgelopen voorjaar, waarin hij startte met de verhuur van ligplaatsen bij restaurant De Groote Wielen en zijn verhuurvloot uitbreidde. 'Het is mooi om te zien dat mijn verwachtingen voor het grootste deel zijn uitgekomen.'

De boekingen voor zijn vloot van sloepen lopen mooi door en de gasten weten vanuit alle delen van het land de website en de haven van Schaafsma te vinden. 'Ze worden enthousiast gemaakt door de begrippen Elfstedentocht en Bonkevaart. Dat zijn echte eyecatchers voor toeristen die nieuwsgierig zijn naar dit deel van Friesland. We maken het de gasten ook erg gemakkelijk met goed beschreven routes, comfortabele sloepen en de eenvoudige bediening van de elektrische boten. Mocht er zich onderweg al een probleem voordoen, wat overigens nauwelijks het geval is, dan verhelpen we dat direct.' Ook Remco's vader is regelmatig bij het kleine havenkantoor in de jachthaven te vinden. 'Dit is prachtig werk. Je ziet de mensen genieten.'

Remco Schaafsma: 'We hebben het nu eigenlijk hoe we het wilden hebben. De hele haven is opgeknapt, de ligplaatsen bijna volledig verhuurd en we houden de steigers en voorzieningen goed schoon. Af en toe moeten we even optreden en duidelijk onze regels stellen.'

Uitspanning De Groote Wielen (met de historische dubbele o) is omgetoverd tot een klasserestaurant, dat momenteel bezocht wordt door tout Leeuwarden, uit nieuwsgierigheid naar wat de groot-scheepse verbouwing heeft opgeleverd. Ook Schaafsma is meer dan content. 'Met de eigenaren van De Groote Wielen

'Alles is over de kop gegaan'

heb ik goede afspraken gemaakt over de pacht van de haven. Die haven hebben we helemaal opgeknapt. Voor een flink bedrag is er geïnvesteerd in nieuwe steigers, camerabeveiliging en waterpunten. Alles is over de kop gegaan. Ook hebben we een bescheiden havenkantoor neergezet.' Schaafsma pacht twee chalets.

Niet alleen investeerde Schaafsma in de jachthaven, hij breidde ook zijn verhuurvloot uit en nam daarnaast de twee chalets over, gelegen even ten oosten van restaurant De Groote Wielen, waar zijn vriendin Evita als kok aan de slag is. 'Ik heb in de jachthaven tien plaatsjes voor mezelf gereserveerd, waar de verschillende typen boten voor de verhuur liggen aangemeerd. We hebben een zestal schippers voor beidetypen boten beschikbaar, schippers die op de hoogte zijn van allerlei wetenswaardigheden waar hij met zijn gezelschap langsvaart. Dat is een mooie aanvulling voor mijn toekomstige gasten.' Het is de kers op de taart van de verhuurvloot. Op de website staat uitgebreid aangegeven hoe de verhuur in zijn werk gaat. En op de dag van verhuur is Schaafsma aanwezig om vanuit zijn havenkantoor alle punten op de i te zetten.

'ER WORDEN BIJ JULLIE GEEN ZOETE BROODJES GEBAKKEN. GA ZO DOOR'

Joke Bustra-Jorna (in snackbar De Lorentz)

'IK NEEM ER VIJF MEE. OOK VOOR MIJN KINDEREN IN DRONRIJP'

Een mevrouw in de AH op de Schrans

Salonboot de 'Nieuwe Liefde' heeft de haven van het prachtig gelegen en geheel vernieuwde restaurant de Groote Wielen bij Leeuwarden als thuishaven.

HEEFT U IETS TE VIEREN EN WILT U WETEN OF HET SCHIP OP UW GEWENSTE DATUM NOG BESCHIKBAAR IS?

www.salonbootdenieuweliefde.nl

‘DE FRISSE WIND DIE HIER IS GAAN WAAIEN MAG VAN ONS NOG

Advertorial • Foto Simon van der Woude

WEL IN KRACHT TOENEMEN’

‘Kijk nou eens goed naar deze wijk. De structuur en architectuur van de wijk Vlietzone is prachtig met al die kleine straatjes waarin mooie mensen wonen. Bovendien ligt de wijk prettig tegen de binnenstad aan. Goed beschouwd zou dit een mooie woonwijk kunnen zijn. We moeten ervoor zorgen dat het met die woningen en tussen die huizen net even wat beter wordt. Daar werken we iedere dag aan.’ Marit Bamboe is sinds anderhalf jaar voorzitter van het wijkpanel Vlietzone. Samen met bestuursleden Jannie Schulp, Pietsje de Groot, Jelmer ter Wal, Ruud Fransz en Nadine Vergnes zet ze de schouders onder de wijk. ‘Ik ben een doener en een doorpakker’, aldus Bamboe, die in het dagelijks leven leerkracht is op de Comenius Zamenhofschool.

De Vlietzone bestaat uit de vier buurten Zeeheldenbuurt, Indische buurt, Molenpad en Welgelegen. De vier buurten, omklemd door de Emmakade, Oosterkade, Oostersingel, Cambuursterpad, Bleeklaan, De Ruyterweg, Insulindestraat en Archipelweg, vormen een gecompliceerde wijk die regelmatig in het nieuws is. ‘Er is hier altijd wat en eerlijk is eerlijk: voor sommige problemen hebben we geen oplossing.’ Hoewel Marrit Bamboe het positieve van de wijk wil benadrukken, zucht ze ook regelmatig wanneer zaken de revue passeren die volgens haar te lang wachten op een goede oplossing.

Marit Bamboe: ‘Zelf woon ik in de Beekkerkstraat, dat was tot voor kort een vrijwel hopeloze straat waar iedereen maar werd ingepropt. Geen kwaad woord over studenten, ze zorgen voor levendigheid, maar hebben tegelijkertijd onvoldoende binding met hun omgeving. Een tuintje bijhouden heeft niet direct hun interesse. Onze straat is ten positieve veranderd. Wat we doen? We spreken huiseigenaren erop aan aan wie ze een huis verhuuren. Ook de gemeente let beter

‘Voor sommige problemen hebben we geen oplossing’

DE GROTE FOTOEXPOSITIE VLIETVIEW IS EEN VAN DE VOORBEELDEN WAARMEE DE VLIETZONE ZICHZELF IN HET ZONNETJE ZET. ‘HIERMEE TONEN WE DE VEELZIJDIGE, MULTICULTURELE EN HISTORISCHE WIJK. IK ZOU ZEGGEN: WANDEL DOOR DE VLIETZONE EN LAAT JE VERRASSEN DOOR DE PRACHTIGE EXPOSITIE VAN PROFESSIONEEL GE-PORTRETTEERDE WIJKBEWONERS. DE FOTO’S ZIJN GEMAAKT DOOR MENNO DE BOER MET HULP VAN ZIJN GETALENTEERDE JONGE FOTOGRAFEN VAN IKC DE KINDERKOEPEL. DE EXPOSITIE TILT DE WIJK OMHOOG.’

op de voorwaarden waaronder huizen van eigenaar veranderen en worden verbouwd.

De eigenaren van panden kijken nu beter naar wie de nieuwe huurder wordt. Ze gaan er iets zorgvuldiger mee om.’

Wat welhaast onoplosbaar is, is het afval dat her en der buiten de afvalbakken wordt geplaatst. ‘Je kunt wel borden plaatsen om aan te geven dat de plek bij een ondergrondse container geen bovengrondse dumpplek is, maar het helpt niet. We zijn in deze wijk niet blij met het Diftar-verhaal, met dat nieuwe weegstelsel waarbij je moet betalen per kilo afval dat je kwijt wil. Dat is voor mensen met een smalle beurs, of soms helemaal geen beurs, verschrikkelijk. Vaak denken ze ook dat die dumpplaats legaal is, dat het zo hoort. Ze zijn verbaasd of soms kwaad als je hier iets van zegt. Wat we hieraan doen? We melden afval nu via de MOL-app, dat is een nuttig instrument om de afvalophalers snel in actie te laten komen. Maar het is niet de

echte oplossing, dat mag duidelijk zijn.’

Wie overigens oplossingen heeft, mag zich bij het bestuur van de Vlietzone melden. Marit Bamboe: ‘We nodigen iedereen uit om met plannen te komen voor de verbetering van de buurt. We hebben er budget voor om een ander te regelen. Of het gaat om het verwijderen van graffiti, het schoonhouden van de wijk of het organiseren van een buurtbarbecue om de samenhang te versterken: laat het ons weten, kom met een plan en we nemen altijd contact op. We hebben een pot met geld voor goede ideeën en dat geld moet de wijk in.’

Naast het wijkpanel Vlietzone is er ook nog de stichting Vlietvaardig die zich inzet voor de wijk. Marit Bamboe: ‘Vlietvaardig is een zelfstandige stichting dat zich voornamelijk bezig met veiligheid en verkeer. Ook ontwikkelt Vlietvaardig beleidsplannen. We trekken vaak gezamenlijk op. Hun plan om het water terug te brengen (het

Vliet werd rond 1970 drooggelegd) om de vitaliteit van de wijk te verbeteren en om een nuttige wateropslag te herbergen, ondersteunen wij. Ook wat betreft het initiatief om meer bomen te planten trekken we gezamenlijk op. Als er gekapt wordt in de Willem Loréstraat, dan willen we dat er nieuwe bomen worden geplant. Ja, in onze buurt natuurlijk.’

Het wijkpanel is vooral bezig met praktische zaken die hopelijk snel ontwikkeld kunnen worden. De onderwerpen: kinderen, duurzaamheid en groen staan bovenaan de lijst. ‘De aanpak van de kleine speeltuinen staat nu op de agenda. Evenals het omvormen van het terreintje bij de Oeverstraat waar je veel meer mee kunt doen. Als het aan het wijkpanel ligt, wordt het een ontmoetingsplek met fruitbomen waar de hele buurt van kan plukken. Ik hou van praat op straat. De frisse wind die hier is gaan waaien mag van ons nog wel in kracht toenemen.’

WE BEZORGEN TOT EEN UUR RIJDEN VAN DE WINKEL RONDOM EN NATUURLIJK OOK IN LEEUWARDEN

Heilzaam bier

Door Luuk Inberg

MEMORABEL IS BIJVOORBEELD HET VOLGENDE:

‘De oude Friezen vierden feest op de dag van Sint Jan de Evangelist (27 december). Een fraai gekrulde hoorn van een best stuk vee, niet zelden kunstig met zilver beslagen, werd dan gevuld met het lekkerste bier en onder gemeenschappelijk gezang uitgedronken ter ere van de heilige. (...) Die Sint Steffenshoorn was een meer dan een meter lange bijna rechte, lange hoorn van smalle duigen tezamen gezet (...)’

‘In sommige oude Friese boerenalmanakken las men bij de 18de december: ‘No mei de Sint Janskrûke by ‘t fjûr.’ Hieruit blijkt dat men, behalve een hoorn, ook een aarden kruik met bier vulde en deze ter verwarming bij het vuur plaatste. Dit althans heeft J. H. Halbertsma ergens aangemerkt. Maar die woorden in de almanak zouden ook een herinnering aan de huismoeders kunnen zijn dat de tijd weer daar was om aan het Sint Jansbier te denken. Want evenals in andere landen behoorde in Friese landen het bierbrouwen, naast het koken en het brood, tot de bezigheid der vrouw. Toch werd onder de landlieden alleen bij feestelijke gelegenheden bier gedronken; hun dagelijkse drank was karnemelk.’

HEET BIER

Onder het hoofdstuk ‘ijsvermaak’ noemt Dijkstra een geliefkoosde winterdrank der landlieden, de ‘boerenkoffie’. ‘Zij werd bereid uit bier en brandewijn met nootmuskaat en suiker en werd heet gedronken.

Waling Dijkstra (1821–1914) was eerst bakker, daarna boekhandelaar, schrijver en voordrachtskunstenaar (Fryske Winterjounenochten). In zijn tijd een zeer populair man. Abe de Vries organiseerde in 2021 een fraaie tentoonstelling in gebouw Obe over Dijkstra en zijn werk. Het gedenkteken voor Waling Dykstra – ‘Fen ‘e Friezen oan Waling Dykstra, Fryslk Folksskriuwer en Dichter – vroeger bij de Beurs, staat nu wel erg verstopt in de buurt van de Infirmierie. In Uit Friesland's Volksleven van Dijkstra vinden we op enkele plaatsen notities over bier en gebruiken rond deze volksdrank.

Oranje Bierhuis, waar het glas op een schoteltje wordt geserveerd

Lag er mooi ijs in het water, dan kon men in alle ‘ijsherbergen’ boerenkoffie bekomen. Reeds in het begin dezer eeuw is deze drank geheel in onbruik geraakt, waarschijnlijk omdat de nieuwerwetse bieren er minder geschikt voor zijn dan de echt Friese van vroeger.’

JOHAN WINKLER PRIJST HET DEVENTER BIER

Onmisbaar voor de kennis van het bier in vroeger tijd in Friesland is de verhandeling van Johan Winkler ‘Bier en bier-

drinkers in Friesland’ (Friesche Volksalmanak 1884). Daarin noemt Winkler de vermaardheid van het Deventer bier in de 18de en begin 19de eeuw, dat ‘bij gehele scheepsladingen’ tegelijk werd ingevoerd. Het dikke, donkere, zoetachtige Deventer bier was vooral bij vrouwen erg in trek. Voor herstellen de kraamvrouwen stond het bekend als goed middel voor herstel van krachten. Volgens Winkler wilden de Friezen zich ‘s winters graag tegoed doen met warm bier. Op het vuur verhit

‘Goed, zuiver bier’ zal

bier kreeg voor de smaak siroop toegevoegd en een scheut brandewijn voor de ‘krachtigheid’. In meer weelderige huishoudens gebruikte men honing in plaats van siroop. ‘Weelderige lieden’ voegden ook wel specerijen toe: kruidnagels, gember of kaneel. Dat was dure waar en daarom namen ‘eenvoudige luidjes’ hun toevlucht tot inheemse kruiden als anijs, salie en jeneverbessen. Als plaats van een Leeuwarder ijsherberg noemt Winkler het ‘schiereilandje’ bij het zogenoemde Verlaat tussen stadsgracht en Harlingervaat.

LAATSTE LEEUWARDEN BROUWERIJEN IN 19DE EEUW: HET SCHIP EN DE KROON

De traditionele brouwerij gaat in de 19de eeuw ten onder. Voor Leeuwarden noemt Winkler als laatste brouwerijen die van Plekker op de Vleesmarkt, Het Schip en De Kroon van Y. van der Meulen op het Noordvliet. De brouwerij van Plekker moet nog een voorbeeldige, ouderwetse zijn geweest. De putstoel stond er nog op de wal, half verscholen in het loof van de lindeboom en de bierbank stond er nog in het koele, half donkere voorhuis.

In de namiddag trokken enkele oude burgermannen daar nog heen, om hun ‘half mingelen’ bier te genieten.

Het verhaal van Winkler eindigt met de overgang naar een nieuwe tijd. Weinig jaren nadat de laatste Friese bierdrinker ‘ten grave was gedaald’ en de laatste Leeuwarder brouwerij had opgehouden te bestaan, opende Bouwe Jans Kuiper een bierhuis waar vreemde bieren – zware Beierse en Engelse, lichte Hollandse en Brabantse – werden verkocht en getapt. Eerst in de Weert, op de noordelijke hoek van de Begynestraat, daarna op het Raadhuisplein in een huis dat nog uit de vorige eeuw als het Oranje Bierhuis bekend was.

Winkler – dan woonachtig in Haarlem – eindigt met de wens, dat ‘goed, zuiver bier’ met behoorlijke mate gedronken zal blijven worden, omdat het een heilrijke drank is en er geen beter middel bestaat tegen het heilloze jenever-drinken.

OBE POSTMA OVER BIER

Asing Walthaus, de Amelander correspondent van de Leeu-

Dax Gastrobar

Dax Gastrobar te Leeuwarden, staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €10,-
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-44449349
gastrobardax@gmail.com

Op 20 juli startte brouwmeester Bram Honijk, van huis uit voedingsmidde-
lentechnoloog, het brouwproces van
de nieuwe brouwerij die gevestigd is in
grand-café, hotel en brouwerij In De
Brouwerij aan het Zaailand in Leeuwar-
den. 'Hier gaan we heerlijke speciaal-
biertjes brouwen: IPA, boekweit blond en
Weissen', vertelt eigenaar Willem Adema.

De complete brouwerij stond al
geruime tijd opgesteld achterin het
restaurantgedeelte van In De Brou-
werij. Er is al (met water) proefgedraaid
om de diverse onderdelen van het aange-
kochte demonstratiemodel te testen. 'De
afzonderlijke rvs-onderdelen zijn goed
getest, slechts één leiding moest worden
vervangen. Een kleine tegenslag was dat
de software is opgesteld in het Chinees.
De brouwerij is namelijk een via Duitsland
en Denemarken uit China geïmporteerde
brouwinstallatie. Hij stond opgesteld op
een beurs van brouwerijen in het Duitse
Neurenberg. Via Denemarken is de instal-
latie naar Leeuwarden gebracht.'

Bij de start van het horecacomplex In De
Brouwerij, nu bijna drie jaar geleden, was
er al sprake van het brouwen van eigen
bier in een eigen, in pandige bierbrouwe-
rij in de tuinzaal van het bedrijf. Willem
Adema: 'Waarom het zo lang duurde? Het
vergt een behoorlijke voorbereiding. Koop
je zo'n installatie in Duitsland, dan ben
je een miljoen euro kwijt, in Italië zeven

Na het verdwijnen van Het Schip en De Kroon,
brouwerijen uit de 19e eeuw, heeft Leeuwarden er nu
weer een echte, professionele bierbrouwerij bij:

De Zaailand

'In principe zijn we zelfvoorzienend'

ton en in China anderhalf tot twee ton.
Vandaar dat de keuze viel op deze brouwe-
rijinstallatie.'

De ondernemer ging, min of meer nood-
gedwongen, niet over een nacht ijs. 'We
hebben alle lasnaden gecontroleerd,
alle onderdelen apart getest en extra
verzwaarde stroom laten aanleggen.'
De aanschaf van een Chinese installatie
gaf extra complicaties. 'Ik heb bedon-
gen dat de elektronische componenten
Europees zijn, om eventuele tegenslagen
op te vangen.' Ook de coronapandemie
speelde een rol bij de late start van het
brouwproces. 'Ik had veertig medewerkers
op de loonlijst en nam ook nog afscheid
van twee compagnons. De begroting voor
dit bedrijf was 2,5 miljoen euro. Het is 4

miljoen geworden.' Overigens wordt er al
Zaailandbier gebrouwen, verkocht en
gedronken. Twee Friese brouwerijen zijn in
opdracht van Adema leveranciers van de
bijzondere bieren.

Ondanks de indrukwekkende investerin-
gen slaapt Adema er nauwelijks minder
rustig om. De oud-Sneker, die opgroeide in
Hindeloopen, blijkt een op-en-top horeca-
man. Met vriendin Baukje Haarsma runt
hij de tent. 'Ik heb vrijwel geen slapeloze
nachten. Dat komt straks wel wanneer
we een baby krijgen.' Hij blijkt een reke-
naar die met steun en het vertrouwen van
horecaleverancier Bidfood, het restaura-
tiefonds (Adema liet delen van zijn pand in
de oude stijl, met inbegrip van fraai schil-
derwerk, terugbrengen) en de FOM (Friese

Ontwikkelingsmaatschappij). Zelf stak
Adema geld in het project dat hij overhield
van de verkoop (net voor de coronaperio-
de) van zijn horecazaak Shooters aan het
Ruiterskwartier. Bij het woord 'bank' trekt
de ondernemer een vies gezicht. Ook een
crowdfundactie stut de onderneming.

Inmiddels loopt het bedrijf dat aanvanke-
lijk met forse tegenslagen te kampen had,
en nu nog forse coronanabetalingen moet
voldoen, als een tierelier. De elf luxe kamers
in het boutiquehotel, via booking.com
te boeken, zijn regelmatig uitverkocht.
Op vrijdag- en zaterdagavond en nacht
wordt het restaurantdeel omgebouwd tot
dansgelegenheid met live-muziek, waar de
gasten ook nog eens hun favoriete mu-
ziek kunnen aanvragen. Inmiddels staan
er tachtig medewerkers op de loonlijst.
In augustus (het brouwproces duurt tien
dagen) kan er van het eerste in de nieuwe
brouwerij gebrouwen bier in Leeuwarden
gedronken worden. 'Alles is mogelijk als je
maar echt wilt. We brouwen 1200 liter per
keer. Dat is ongeveer onze bieromzet in
een week. We hebben voldoende opslag. In
principe zijn we zelfvoorzienend. Het Leeu-
warder De Zaailand zal ook verkrijgbaar
zijn in andere horecabedrijven en wellicht
in de supermarkt.'

gedronken blijven worden'

warder Courant, vroeg onlangs
waar het gebouw 'Obe', op het
Oldehoofsterkerkhof toch zijn
naam aan ontleende. We dach-
ten onthouden te hebben dat
het een eerbetoon aan de Friese
dichter Obe Postma was. En Post-
ma schreef ook over bier. 'Fan
healkannen bier' is een artikel in
De Strikel (1960). Postma citeert
onder andere uit processtukken
met een rekening van kaste-
lein Thonis Melis te Hallum.

'Dronckene Claes' bleef – als we
het goed hebben begrepen – in
gebreke wat de betaling betreft.
Ook krijgen we informatie over
de kosten van 'leedbier' bij
begravenissen. De klokluiders
hadden recht op een vergoeding
in de vorm van 'luidbier'.

OPSTANDIGE BURGERIJ
Het bierbrouwen als bedrijfs-
tak ging in de 18de en 19de
eeuw snel achteruit. Rond 1715

moeten er nog ongeveer vijftig
brouwers in de stad Leeuwarden
actief zijn geweest, rond 1800
waren het nog maar acht. De
opkomst van koffie en thee als
alternatieve vuchten speelde
daarbij een rol (zie 'Leeuwarden
1750-2000', met verwijzing).

Brouwers waren ook in Leeuwar-
den in eerder tijd een beroeps-
groep die de mond opendeeld
als dat nodig werd geoordeeld.

Dat bleek al ten tijde van het
Leeuwarder bieroproer in 1487,
vorig jaar herdacht met een
toneel- en muziekspektakel. De
overtreding door plattelanders
van het verbod op het drinken
van Haarlems en ander uitheems
bier leidde tot een heuse oorlog
met Schieringersgezinde adel.
De resultaten waren voor de
Leeuwarder burgerij overigens
tamelijk desastreus.

In 1656 kwamen burgers onder
aanvoering van het brouwers- en
bakkersgilde in verzet tegen het
stadsbestuur, dat in een pamflet

'Salus populi lex esto' werd be-
schuldigd van machtsmisbruik
en verkwanseling van de 'privi-
legien en oude vrijheden' van
de burgerij. Ook hier was sprake
van een combinatie van demo-
cratische wensen en het eisen
van protectionistische maatre-
gelen. (Leeuwarden 1759-2000,
blz.159).

**Van de in recente jaren op-
gestane lokale brouwerijen
– ook in Leeuwarden – vernam-
men we nog geen politieke
manifestaties. Wat nog niet
is, kan komen.**

BIJZONDERE

UIT HET ARCHIEF VAN HET STADSBLAD
LIWWADDERS VINDT U OP
[HTTPS://DOSSIER.LIWWADDERS.NL](https://dossier.liwwadders.nl)

- ja, dat Deltaplan voor het Noorden
heeft heel wat teweeggebracht
- waarom blijven de Friese lasten stijgen
terwijl we verzuipen in de centen?

VERHALEN

PSYLÂN

PSYLÂN IN RYPTSJERK

Advertorial • Foto's Bart Burkhardt

Vorig jaar zomer, in 2022, was voor velen een teleurstelling omdat hengeliefde festival Psy-Fi niet doorging. Liwwadders ging in gesprek met de organisatie van het alternatieve evenement genaamd Psylân dat hierdoor ontstond.

WE GAAN

MET Z'N ALLEN

We vonden het heel jammer dat het festival Psy-Fi vorig jaar niet doorging. We hebben toen de koppen bij elkaar gestoken en binnen een paar weken een nieuw, kleinschalig psychedelisch festival uit de grond gestampt.' Bart Burkhardt en Jacob Boskma, Leeuwarder ondernemers in de ict, kijken met voldoening terug op hun eerste festival op camping De Kleine Wielen. Dit jaar komt, als alles meezit, een vervolg van Psylân op camping De Terpen in Ryptsjerk, van 23 tot 27 augustus.

Bart Burkhardt noemt het evenement dat vorig jaar plaatsvond op de camping bij Leeuwarden en uitwaaierte naar de locaties Zaal Enzo en Neushoorn 'super-geslaagd.' De mannen trokken in drie weken tijd, nadat duidelijk werd dat Psy-Fi niet door kon gaan, alles uit de kast om toch iets mogelijk te maken. Het werden een aantal feesten waaronder een silent disco op camping de Kleine Wielen. 'Na het festival hebben we geëvalueerd. De camping bleek niet meer beschikbaar, een nieuwe eigenaar wil er huisjes bouwen.

Daarna hebben we hetzelfde concept opgetuigd op een nieuwe locatie, De Terpen, onderdeel van boomverzorgingsbedrijf De Vertakking, in een nieuwe gemeente: Tytsjerksteradiel.'

Toch doemt ook hier, net als bij het grote festival Psy-Fi, een lichtgrijze wolk op aan de horizon. Bij de twee festivalondernemers plofte onlangs een pak papier van honderdtwintig bladzijden op de mat. Afzender: Groene Ster Duurzaam, de stichting die volgens de twee organisatoren menig festivalorganisator slapeloze

nachten bezorgt 'door elk initiatief aan te vallen met een juridische trukendoos.' Als gevolg hiervan is er voorlopig geen sprake meer van welk grootschalig festival dan ook in en bij het natuurgebied De Groote Wielen.

Burkhardt en Boskma maken zich vooralsnog geen al te grote zorgen over het mogelijke afblazen van hun festival Psylân dat ook tegen een natuurgebied aan ligt. Ook al is met de keuze voor hun naam de associatie met Psy-Fi snel gelegd (Bart: 'daar ben ik voor gewaarschuwd')

'Het grootste verschil met andere festival is dat de muziek nu indoor is'

onderstrepen ze dat Psylân qua omvang en organisatie van een geheel andere orde is. Bart Burkhardt: 'Psy-Fi heeft bij de start fors uitgepakt met 24 uur muziek. Dat was achteraf gezien niet erg handig.' Jacob Boskma: 'De gemeente Leeuwarden heeft steken laten vallen, ook dat is algemeen bekend.' Met Rob Durand, de organisator van Psy-Fi, is in het verleden contact geweest. 'Hij vond het prima wat we deden.'

Maar waarom kan in de gemeente Tytsjerksteradiel wel wat in Leeuwarden niet kan? Jacob Boskma: 'Het is een kleinschalig festival op een terrein waarvoor ruimte is voor twaalf evenementdagen per jaar. Het grootste verschil met andere festivals is dat de muziek nu indoor is, in een geïsoleerde loods en in een kas. Bovendien worden er niet meer dan 2000 bezoekers toegelaten.' Psy-Fi was bijna tien keer zo groot. Daarnaast blijft het

‘We maken ons zorgen over de wereld en het klimaat’

festival beperkt tot drie dagen versterkte muziek. ‘Alhoewel we liever iets langer wilden. Ook stopt bij ons de muziek om elf of twaalf uur.’

Volgens de bezwaarmakende stichting Groene Ster Duurzaam zijn alle genomen maatregelen niet voldoende en voelt de stichting zich gerechtigd om de rechter om een oordeel te vragen. Ze zoeken spijkers op laag water, vindt Jacob Boskma. ‘Het dossier dat we hebben ontvangen bevat onjuistheden. De stichting vergroot zaken uit. De provincie en gemeente waarmee we overleg hebben gevoerd zien geen problemen. We hebben een ecologisch rapport en een geluidsrapport laten opstellen. Je krijgt niet zomaar een vergunning. We zijn zorgvuldig te werk gegaan. We hebben ook contact gezocht met de stichting. We wilden een koffietje doen, maar dat wilden ze niet. Of en wanneer de bezwaarprocedure door de rechtbank in Groningen wordt opgepakt is nog onduidelijk.’

Bart Burkhardt: ‘Wij zijn liefhebbers van festivals maar we zijn ons terdege bewust van de aanslagen die op de natuur in het algemeen worden gepleegd. En maken ons zorgen over de wereld en het klimaat. Dat zijn ook juist de thema’s die tijdens het festival in Ryptsjerk aan de orde komen. We bannen plastic uit en schenken bier van een duurzame bierbrouwerij, om maar wat te noemen. Medewerkers van de Universiteit van Leiden doen onderzoek naar spirituele ervaringen onder de bezoekers.’ Jacob Boskma: ‘Vorig jaar kwamen er bezoekers uit Noorwegen, India en de Verenigde Staten. Dat verwachten we nu ook met een strak programma met hoogtepunten als Ace Ventura (Israël) en Electric Universe (Duitsland).’ Bart Burkhardt: ‘We zijn trots op jong talent dat we hier presenteren op de donderdag. Op de vrijdag zorgt het regionale bureau 3rd BIT Events voor een programmering. Zaterdag is in handen van organisatie Psychedelic Rave met een prachtige line-up. We gaan er met z’n allen een goede sfeer neerzetten.’

EEN GOEDE SFEER NEERZETTEN

AFVALCONTAINER HUREN IN LEEUWARDEN E.O.?

Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!

Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

Drinke út de fiver

MEINDERT SCHROOR

Klimaat is fan alle tyden; ut wear oek. Froeger kon ut somers oek knap hyt weze. Mar dat suks eldes oek ut gefal was wisten je nyt, want gien radio, TV en internet hee. Nou wete we al hast twee weken fan teforen dat d'r un hittegolf ankomt in Súd-Europa, dus met fekaansy moai túsblieve in Nederland of op nar Skandinavië. Mar goëd: gien koade groen, geel of road. Dy onsin – afkomstech út de kleemkultuur – wa' d'r evenmin. Jou staken je neus even bûten de deur en dan hadden je fut deur wat foor kleren an of út moesten. Feul meensen wisten dat se oek wel, want in dy eenkamerhúzen met eensteensmuurkes inne Weerklank, Tulpenburg of ut Quartier de Patinoire (Ijsbaankettier) hadden je binnen even feul wear as bûten. Meensen wudden fansels toen oek overfallen deur noadwear, mar dat gaf nyt futendaleks wereldliteratuur of ut moest op see of op ut Meer fan Getsemané weze.

Liwvadden is un echte waterstad. Froeger nog feul mear as nou. Bij de Folkstelling fan 1947 hadden wy de meeste woanskippen fan elle steden in Nederland: 306. Omdat ik nyt fan gelul hou, hyr fut mar even de sifers fan de andere groate steden: Amsterdam 279; Den Haag 176, Rotterdam 155, Groeningen 130. Trouwes oek Sneek en Smallingerland (Drachten) saten boven de 100. Ik wil mar sêge. Ut is dan oek gien wonder dat Ut Woanskip in dy jaren krek hyr in Liwvadden skreven wudde.

Je súden ut nyt sêge mar tweehonderd jaar leden was Liwvadden un knap ongesonde stad waar de meeste meensen inne binnenstad woanden, se'n 16.000 op un krappe fierkante kilometer. En dan te bedenken dat d'r kwa lengte wel drie kear sefeul water in dy binnenstad lag. Dat was knap smerech; ut meeste water wudde inne 19e eeuw dempt. Dur wudden allerhande syktes an toeskreven en dat klopte oek wel. In 1859 wudde de singel tussen ut Ferlaat enne Noarderbrug slatten. De slatters – werkfolk ut alle hoeken fan Europa – kwamen dus fan heinde en fer en feul mannen hadden de malariaparasyt onder de leden. Dy wudden stoken deur muggen (we hewwe selfs un Muggesteech, even onooglek as dy flygende plaach) dy't dan op hun beurt wear Liwvadders, meest armen staken. Dy malaria (deddedaachse koarts) gingen jou nyt doad an, mar je foelden je se min as un hōn (sorry: ik blief un Ouwe Seun) en un grypke of mazelen dur overheen en alsnoch naar de Spanjaardslaan (hou dy laaste even fast want dur komt aanst un ezelsbrugje). Dy grachten hadden un wisselende breedte. Sommegen waren goëd krap; de kleinsten se'n zesenhalve meter breed, mar geskikt foor pramen dy se met hooi en fee fan en foor de stadsboeren (ut platteland mut nyt denke dat sij allenech boeren hadden) en allerhande ander gúd

seas levensmiddelen, turf en bouwmaterialen (bakstien, dakpannen) tot inne haarfaten fan Liwvadden kwammen. In 2023 kanne wij hyr út opmake dat feitlek alles op syn plak fallen is. Ut Woanskip hoort net as Cambuur tot ut Liwvadder

DNA, mar seas út ut foorgaande blykt ut praamvaren oek!

Mar goëd, na ut fertrek fan Napoleon kwam der rúmte. Ut stadskorset kon wat lossen en un deel fan de stadsvesten wudde afgraven en stadech an ferdwenen de poarten (helaas, helaas) oek. De Prinsetún wudde ombouwd tot un echt stadspark foor de Liwvadders en deur syn ontwerp daarfoor wudde de Drents-Groeninger túnersjitekt Lucas Pieters Roodbaard un echte Liwvadder. In groate steden as Liwvadden mochten begraffnissen nyt mear inne kerken en oppet Jacobijner-, Oldehoofster- en Galeister kerkhof en se. Ut ferhaal wil dat de Westerkerk ôfgrysyk naar dy ouwe lyken meurde en deselfde Roodbaard maakte un ontwerp foor un kerkhof bûten de stad, anne Spanjaardslaan (1829-1830). Ut stadsbestuur was oek toen al sunech. Se konnen ut nyt nalate om toch nog even an koaning Willem I te fragen of se un tydsje deurbegrave mochten op ut Oldehoofster Kerkhof, mar dat wudde weigerd. Mar goëd, willens en wetens sat ut stadsbestuur oppe hygiënische toer. Dat strekte hem oek út tot ut water en nyt alleen tot dy dempingen fan sekrek. Wij fergete ut gemaklek; mar oek toen was ut wel es droog. In 1818 was de somer se hyt dat dur un geweldech gebrek an drinkwater was. Earst fanself wear un goedkope oplossing, want ja Liwvadden is un echte Nederlânse stad dus gaat ut oppe keper beskoud allenech over senten en water.

Burgemeester Romkes (ja, dy fanne laan) boad de sloat om syn hús an dy laan an as wateropslach. Mar ja daarmee kon Liwvadden syn dust nyt lesse en dur sypelde fansels goar water út de andere sloaten in. De burgemeester had intussen un beter idee en dat behelsde – wij schrijven 1825 – de ankoop fan un stuk grond anne Oastersingel teugenover de Amelandsdwinger waarop twee jaar later de kaserne boud wudde sú. Naar ut ontwerp fan Roodbaard wudde daar in de lente fan 1826 un fiver in graven, dy't nyt met dy smirge sloaten in ferbining stond, mar allenech deur regen fuld wudde: 3 meter diep. Overeges: sewat un halve eeuw later kregen wij noch se'n fiver anne westkant dy't ut hart wudde fan ut Vossepark. Mar goëd dizze fiver fiert binnenkort syn 200ste fejaardach. Ut Fiverpark bewiist as 'Klimaatpark avant la lettre', mar weer es however wij hyr destyds wear es de tyd foorút waren. Vlietvaardig, ut Jabixhús (fan Jeannet Bijleveld), Arcadis en Tryater binne al besech met un moai programma. Wij houwe ut inne gaten want dy fiver kon binnenkort wel weer es hard noadech weze.

Beste lezer van Liwvadders,

Met een steeds verder uitbreidend team zet het onafhankelijke blad Liwvadders zijn werk voort. Als 'vrienden van' steunen we dit van alle kanten. Maar jullie hulp is van groot belang! Als je wilt doneren voor het jaar 2023 dan kan dat: de snelste manier is door middel van het scannen van onderstaande QR code.

Via deze code kun je snel een mooi bedrag invullen.

Graag houden we jullie op de hoogte van alle spannende ontwikkelingen, daarom alvast de aankondiging dat we op dinsdagavond 10 oktober weer onze gezellige donateursavond houden.

Met vriendelijke groet,
Stichting Loods 50 voor Onderzoeksjournalistiek
B. Bilker, voorzitter

DELA
voor elkaar

Advertorial • Foto Simon van der Woude

‘Een kijkje in de keuken, dat is bij het crematorium van Dela in Goutum bijzonder.’ Uitvaartverzorgster Margriet Zwart van het crematorium hoopt met het kijkje in de keuken op de jubileumdag in oktober meer inzicht te geven in het verschijnsel crematie, wat er allemaal bij komt kijken en wat de rol van de nabestaanden kan zijn. ‘Op 15 oktober wordt onze jubileumdag georganiseerd vanwege 50 jaar crematorium in Goutum. We zijn nu al bezig met de voorbereidingen.’

De aloude naam Dela is nog altijd actueel: **Draagt Elkanders Lasten**

De uitvaartorganisaties Dela en Yarden zijn inmiddels gefuseerd en vormen in Goutum nu één team. ‘We willen graag laten zien wat dat betekent, hoe dat fusieproces is verlopen en staan open voor alle vragen op het terrein van cremeren en begraven. Ik zeg altijd: vier het leven, vier de liefde. Maar je moet je ogen niet sluiten voor het einde van jouw leven. Daar zou je al vroegtijdig over na moeten denken. Onlangs vertelde ik al over de wensboekjes waarin je kunt noteren wat je wilt dat er bij je overlijden gebeurt. De wensboekjes geven een mooi, gedetailleerd overzicht van zaken die automatisch langskomen. Ik merk bij degenen die het wensboekje hebben ingevuld een zekere mate van opluchting. Ze vinden het fijn dat ze deze zaken enigszins hebben geordend en de nabestaande niet achter gelaten wordt met vragen als: hou zou hij het gehad willen hebben?’ De

wensboekjes worden tijdens de jubileumdag gratis uitgereikt.

Een uitvaartorganisatie is meer dan je denkt, zegt Margriet Zwart. ‘We beschikken over een zorgteam biedt de laatste verzorging zoals wassen en aankleden van de overledene en vervoer, de opbaring, het organiseren van de uitvaartdienst, de catering en de nazorg. Dat zijn stuk voor stuk professionals die de waarde van een zorgvuldige uitvaart in hun DNA hebben zitten. Het zijn mensen die met mensen om kunnen gaan. Ook bij strubbelingen, ze komen natuurlijk voor, weten zij met tact en inzicht een uitvaart voor elkaar te boksen

‘Je hoort vaak het gezegde: we willen oud worden, maar niet oud zijn’

waarbij iedereen in zijn waarde wordt gelaten. Bij Dela zijn we uiteraard erg ingenomen met zo’n team.’

Ook de mensen van de catering zetten zich vol in om de uitvaart volgens wens te laten verlopen. ‘Het mooie van de jubileumdag is dat de belangstellenden met alle medewerkers kennis kunnen maken en hen vragen stellen over onderwerpen waar men nieuwsgierig naar is. Je hoort vaak het gezegde: we willen oud

worden, maar niet oud zijn. Ouderdom komt met gebreken, ik vertel niks nieuws. Maar als je de zaken in eigen hand houdt, je goed laat informeren en vooruit durft te kijken, word je gesterkt.’

‘Wat het mooie is van het vak van uitvaartverzorgster bij Dela? Elke dag is anders, je bent dienstverlener op een belangrijk moment. De uitvaartorganisatie Dela heeft bovendien van oudsher nog altijd het uitgangspunt om iedereen, hoe verschillend

ook, een gelijkwaardige uitvaart aan te bieden. De aloude naam is daarom nog altijd actueel: Draagt Elkanders Lasten. En het is een coöperatie, de leden zijn de baas.’

Dela, 85 jaar geleden begonnen in Eindhoven, kan bogen op een rijke expertise. Vorig jaar werden de activiteiten van branchegenoot Yarden overgenomen. In Friesland zijn de crematoria in Goutum en Schoterhof in Nieuweschot eigendom van Dela.

JUBILEUMDAG
ZONDAG 15 OKTOBER VAN
11.00 TOT 15.00 UUR.

Hotel-Eetcafé
Duhoux sinds 1916

• ETEN • DRINKEN •
• SLAPEN • GENIETEN •

GREATE BUORREN 4-8 • 9088 AE WIRDUM (FRIESLAND)
TEL: +31 (0) 58 255 15 13 • EMAIL: INFO@HOTEL-DUHOX.NL

Ministerie Defensie

PIEPELT

gemeente Leeuwarden

Van een medewerker

Het is inmiddels twee jaar geleden. Op 2 juni 2021 vindt in de Leeuwarder gemeenteraad een uitgebreide discussie plaats over de grote toename van klachten over geluidshinder van de vliegbasis. Die toename heeft te maken met de komst van de F35. De fractie van GroenLinks (met als woordvoerder de fractievoorzitter Evert Stellingwerf, inmiddels wethouder) dient een motie in die vraagt om een gedegen onderzoek en monitoring van de effecten op de gezondheid van omwonenden. De motie constateert onder meer dat de gehanteerde geluidscontouren geen bescherming geven tegen pieklawaai en vliegtuigen op hoogte. De motie signaleert ook dat de gemeente deelneemt aan de Commissie Overleg, Voorlichting en Milieu (COVM), die is ingesteld vanwege de problematiek (geluidsoverlast en milieubelasting) die de basis veroorzaakt. De motie krijgt brede steun in de raad met als ondertekenaars GroenLinks, PvdA, D66, CDA en FNP.

MOTIE BLIJFT HANGEN

Het onderzoek is tot op heden niet van de grond gekomen. Een verzoek via de Wet Open Overheid (WOO) van een bewonersgroep leverde onlangs een zeer beperkt aantal documenten op die maar een beperkt zicht verschaffen in de gang van zaken sinds 2021. De gemeente Leeuwarden heeft gepoogd met andere partijen (gemeente Waadhoeke, provincie Fryslân, GGD) tot een opzet te komen. Die pogingen lijken allemaal gestrand.

Opvallend is dat bij de stukken die zijn vrijgegeven gegevens vanuit de COVM vrijwel ontbreken. Onduidelijk is of zulke documenten er niet zijn of dat de gemeente ze niet wist te achterhalen. Er zouden toch op zijn minst memootjes of zo moeten bestaan die ambtenaren voor de vergaderingen meegeven aan de wethouder De Haan (PvdA), die voor Leeuwarden in de COVM zit. Ongeveer het enige dat we horen over de activiteiten van de COVM voor dit onderzoek is de vermelding van een bijeenkomst van een werkgroep voorafgaand aan de COVM. Verder bij de vrijgegeven stukken ook niets te vinden van de activiteiten van die werkgroep.

In de schaarse stukken vinden we enige correspondentie tussen gemeente en het ministerie van Defensie. De gemeente

wil graag dat Defensie meewerkt aan het onderzoek. Ook financieel. Een uitgebreide opzet voor een onderzoek van het bureau I. en O. Research blijft in de lucht hangen. Bedragen zijn weggestreept. In de papieren is daarbij de vermelding van een bedrag van € 70.000 vergeten. Bij dat bedrag zou het ook niet gebleven zijn, want in deze onderzoeksopzet is sprake van regelmatige herhaling. De gemeente is duidelijk geschrokken van de bedragen. Waarbij – voor zover valt na te gaan – de gemeenteraad over het voorstel van I. en O. niet is geïnformeerd. B. en w. hebben het gelaten bij de opmerking dat ‘belevingsonderzoek’ waarschijnlijk niet de bedoeling van de motie was. Hoe dan ook, tot een goede discussie in de raad is het niet meer gekomen.

DEFENSIE OP DE REM

Het ministerie van Defensie – toch de hoofdrolspeler – toont zich terughoudend om het eufemistisch te zeggen. B. en w. van Leeuwarden sturen op 27 januari 2022 (8 maanden nadat de motie in de raad is aangenomen) een beleefd briefje aan Defensie. B. en w. vragen Defensie ‘te participeren in het onderzoek en daar nog een nader te bepalen bijdrage aan te leveren’. Defensie stuurt op 26 april 2022 een heel korte ontvangstbevestiging van de gemeentelijke brief. Daarin spreekt

Defensie ‘welgemeende excuses’ uit voor de late reactie. De directie Veiligheid zal nog komen met een inhoudelijk antwoord.

Of b. en w. daarop nog zijn teruggekomen is in elk geval niet in brieven te traceren. Pas 7 juli 2022 meldt Defensie zich weer bij b. en w. met een summier briefje van de Secretaris-Generaal namens de staatssecretaris. Defensie zegt wel mee te willen doen maar wacht een uitnodiging voor een gesprek over de opzet van een onderzoek af. Dat is het ongeveer – afgaand op deze WOO-stukken.

AMBTENAAR WIL DE MOTIE MISSCHIEF TOCH MAAR ‘TERUG LEGGEN’

De oogst van het WOO-verzoek is – zoals gezegd – mager. We vinden nog een memo van gemeentelijke kant van 16 november 2022. Aan wie dit memo is gericht, is niet aangegeven (weggestreept). Zo te lezen gaat het om een ambtelijk memo gericht aan b. en w. De toonzetting is somber. Er is sprake van dat de motie ‘eerst aanvaard’ is, “maar de opdracht kan wellicht bij nader inzien toch terug worden gelegd”. “Defensie heeft laat gereageerd op een verzoek om te participeren” – zo staat vermeld. “Een paar pogingen om contact te leggen met de contactpersoon (..... weggelakt, red.) hebben niet tot een reactie geleid”.

“Defensie heeft bij monde van op 19 september wel de suggestie gedaan om een o.a. door ons voorgesteld/gewenst onderzoek naar een dosis-effectrelatie van militair vliegverkeer en ernstig gehinderden ihkv de omzetting Ke-contour naar Lden-contour in het Leeuwarder onderzoek in te bouwen. Dat heb ik eerst afgewezen omdat dat voorbijgaat aan de motie van de gemeenteraad en zo’n onderzoek wmb de verantwoordelijkheid/taak van Defensie is”.

GEZONDHEIDSONDERZOEK MISSCHIEF ONGEWENST VANWEGE KOMST AZC

De gemeente en het COA zijn druk bezig om een azc te vestigen dicht onder de vliegbasis. Het zou mooi zijn geweest als het onderzoek, waarom de motie vroeg, inmiddels op gang was gekomen. Beter nog, de eerste resultaten hadden bekend moeten zijn, voordat de keuze voor deze locatie was bepaald. Het loopt heel anders.

Het is te betreuren dat de gemeente niet in staat is gebleken om met name Defensie voor het onderzoek in beweging te krijgen. Defensie heeft – volgens de WOO-stukken – alleen maar vertraging bewerkstelligd. En de gemeente laat het zich welgevallen. Of het komt de gemeente wel goed uit, vanwege het azc. Straks samen weer naar de Frisian Flag.

LEVO is sponsor van
Koken met Klaas:
iedere dag op
www.liwwadders.nl

KOKEN MET KLAAS
(KLAASKASMA@LIVE.NL)

VIS TEMPURA

Ik ken mensen die niet willen frituren omdat de keuken daarna naar frituur ruikt. Ik ken ook mensen die thuis geen vis eten omdat de keuken daarna naar vis ruikt. Ik ken zelfs een paar mensen die niet frituren en vis bakken omdat het hele huis dan stinkt. Tegen deze mensen zou ik willen zeggen: eigen schuld, dikke bult.

Als je huis naar friturolie gaat ruiken, wordt het tijd om je frituurpan eens schoon te maken en er nieuwe olie in te doen. En als je huis naar vis ruikt na het bakken, heb je oude vis gekocht. En tegen alle mensen die onderstaand recept gaan maken zou ik willen zeggen, lees eerst de bovenste regeltjes van dit stukje even.

INGREDIËNTEN VOOR 4 PERSONEN:

500 gram visfilet, in reepjes gesneden
1 halve theelepel baksoda
1 halve theelepel zout
50 gram maïzena
100 gram bloem
1 eierdooier
5 deciliter ijskoud bubbeltjes water
olie om te frituren

BEREIDING:

Bestrooi de visreepjes met zout. Roer in een kom de baksoda, maïzena en bloem door elkaar. Verwarm de olie tot 190 graden. Roer de dooier en het bruisende water door elkaar als de olie op temperatuur is. Roer dit dan door het bloemmengsel tot een beslagje. Doop de visreepjes in het beslag. Bak de vis met een paar reepjes tegelijk 1 minuut (afhankelijk van de dikte) in de hete olie. Laat de vis even uitlekken op keukenpapier. Serveer de vistempura met (wasabi)mayonaise.

De producten zijn exclusief voor de horeca!

OVER LEVO

Levo is in 1916 opgericht als onafhankelijk familiebedrijf en is dat tot op de dag van vandaag gebleven. Gevestigd te Franeker en gehuisvest in een ultramoderne fabriek vervaardigt Levo plantaardige oliën, frituuroliën, margarines, en sauzen. Dagelijks wordt op vooruitstrevende en innovatieve wijze gewerkt aan kwaliteit en productverbetering.

Familiebedrijf sinds 1916

LEVO
Dé olie en saus specialist!

VOOR MEER INFORMATIE KUNT U TERECHT OP DE WEBSITE VAN LEVO, WWW.LEVO.NL
VOOR EEN ADVIES OP MAAT KUNT U CONTACT OPNEMEN MET LEVO OP 0517-394141 OF STUUR EEN MAIL NAAR INFO@LEVO.NL

VDMM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmm.nl
www.vdmm.nl

Van 5 t/m 26 aug zaterdag gesloten!

Advertorial • Foto's Simon van der Woude

‘Ik ben een schaatsgek’

‘Na de Elfstedentocht van 1985 had het schaatsvirus mij te pakken. Dat wil ik ook, dacht ik. Die tocht zette de wereld op z’n kop.’ Wat Jacob van der Ploeg ook presteerde daarna bij de landelijke triatlontop, hij haalde het ene record na het andere binnen, een Elfstedentocht reed hij nooit. ‘Nee, in 1997, toen de laatste Elfstedentocht werd gereden, was ik geblesseerd. Tsja, topsport is altijd op het randje.’

Van de blessure aan de patellapees, direct onder de knie, is de Damwoudster sportman inmiddels hersteld. Terugkijkend ziet hij de hele triatlon in het Duitse Jumme waar hij 4e van Europa werd en het Franse Nice in 1995 als zijn beste prestaties. ‘Op dat wereldkampioenschap lange afstand finishte ik als 56ste van de wereld.’ Van der Ploeg kijkt er met voldoening op terug.

Met zijn Schaatschool & schaatsgroep Eleven begeleidt Jacob van der Ploeg beginnende en gevorderde schaatsers in kleine groepen. ‘Ik kies voor kleine groepen om de begeleiding opti-

‘Ja, die in 1997, dat was toch wel jammer van die blessure’

maal te kunnen verrichten. Wat ik doe is gericht op het individu. Dat is het kenmerk van onze schaatschool, waar we met acht à negen trainers werken.’

Van der Ploeg is zeer ingenomen met de Leeuwarder Elfstedenthal. ‘Dat is een prettige accommo-

datie met alle faciliteiten die we nodig hebben. Ook met de mensen van de hal werkt het plezierig. We brengen er per seizoen ongeveer honderdvijftig schaatsers naar binnen, met de ouders en begeleiders die daarbij horen is dat een mooie groep voor hun exploitatie.’

De trainingen zijn vooral gericht op het verbeteren van de techniek en het verhogen van het niveau. ‘We geven les en advies aan jongeren vanaf zes jaar tot ouderen van rond de tachtig. De trainers vragen aan de schaatsers wat ze willen. De begeleiding wordt daarop afgestemd. Voor de alternatieve Elfstedentocht op de Weissensee maken we voor enkele deelnemers trainingschema’s. Onze trainers denken mee met de schaatsenrijder. Daarin zijn we dienstverlenend. Wil de schaatser beslist op donderdag schaatsen, dan maken we dat mogelijk. Wil hij of zij oefenen om goed en snel door de bochten te rijden, dan gaan we ermee aan de slag.’

Voorop staat dat de sport aangenaam moet zijn. Van der Ploeg: ‘Dat geef ik de ouders en begeleiders ook altijd mee.

Stimuleren en faciliteren is prima, maar wees voorzichtig met het uitoefenen van druk op de jonge schaatser. Het is prima om talenten te ontwikkelen, Jildou Schaaf had ik als zesjarige onder mijn hoede, ze zit nu bij de top van Nederland, maar doe alles met mate en beleid.’

Zijn grote voorbeelden zijn Evert van Benthem (tweevoudig winnaar van de Elfstedentocht) Henk Angenent (winnaar 1997) en voormalig marathonschaatser Rein Jonker. ‘Dat zijn mijn schaatshelden.’

‘Maar ik fiets ook nog graag. We hebben een leuk clubje met Joop Atsma, Henk Angenent, Syb van der Ploeg, Thom van der Heide en Martin Matser.’ Maar een Elfstedentocht? ‘Ja, die in 1997, dat was toch wel jammer van die blessure. ‘t Blijft topsport.’

SCHAATSSCHOOL & SCHAATSGROEP ELEVEN

Met zijn Schaatschool & schaatsgroep Eleven, daar is die Elfstedentocht weer, is hij vaste klant bij de Elfstedenthal in Leeuwarden. Daar geeft hij les en training aan mensen die zich willen bekwamen in het schaatsen of in een bepaald onderdeel ervan. ‘Voetballen en schaatsen, dat zat er bij mij en mijn broer Syb altijd al in. Tijdens mijn 1e triathlon eindigde ik plotseling als derde en kreeg het advies om ermee door te gaan. Ik werd door trainingen steeds beter. Fietsen en lopen ging prima, zwemmen minder. Vanaf 1988 won ik allerlei triatlons en tussen 1990 en 1995 was ik semi-professional triatleet.’

Naast afhalen kunt u in onze ruim opgezette zaak lunchen e.d. Ontdek nu onze heerlijke menu's, broodjes, softijs, milkshakes en smoothies!

- Download onze app voor acties of gratis producten.
- Bestel op onze officiële site www.tomscafetaria.nl voor acties of gratis producten.

Cambuurplein 1a, Leeuwarden
WWW.TOMSCAFETARIA.NL

**KN KEUKEN
RENOVATIE**
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755

EDDY&HENNY:

**'AS SE NYT
DOAD BINNE,
DAN TREF JE
SE WEER'**

EDDY 'As de krantsjes in Minnertsgea op binne dan fytse se naor út benzine-
stasjon in Berlikum.'

HENNY 'As se nyt doad binne, dan tref je se weer.'

EDDY 'We sitte op een lijn.'

HENNY 'As se rondskearrele en moppere dat is un goêd teken.'

EDDY 'Je treffe alles en iedereen.'

HENNY 'Laatst was frou Hoogerhús an 'e deur met breiden sokjes.

Nee, nyt foor Eddy. Se wu al over út hek klimme. Sokjes foardat út koud
wurdt. Een frou die foorút kiekt. Daar suden we meer fan hewwe mutte.
Ken su in út nije kabinet. Se breit met Schippertjeswol. Dat haalt se út
Grou. Ik sêg: minister-president!'

MANNING
Uitvaartzorg

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

Met liefde geregeld

HoutbouwdeBruin

De specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

houtbouwdebruin.nl | 06-22510084 | 0511-705250

HOUTHANDEL
Verkoop, laden & lossen

Hellingstrjitte 2
9269 PV
Feanwâlden

HOUTBOUW
Showterrein & kantoor

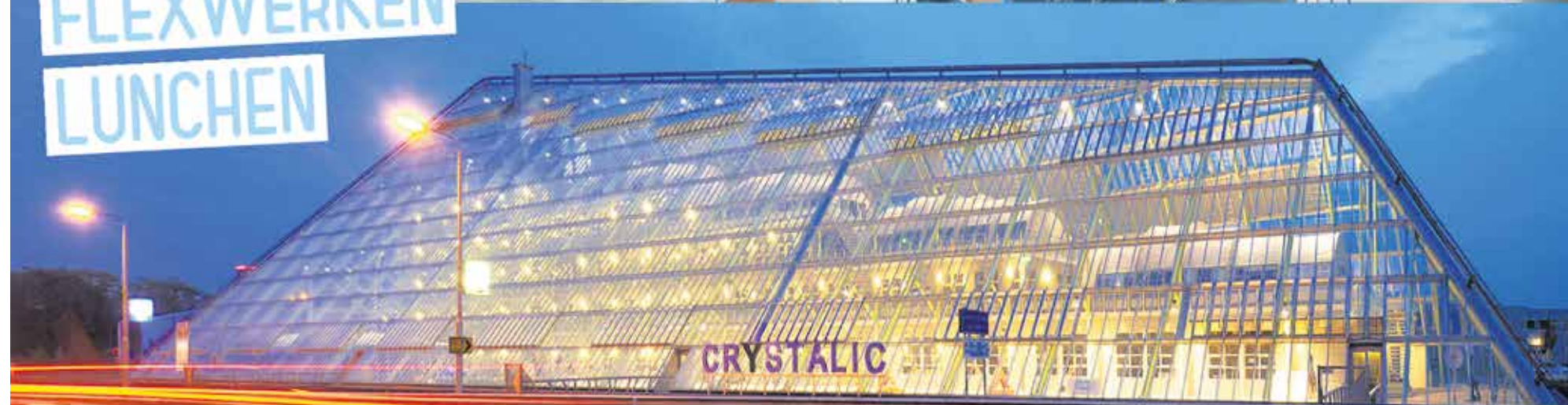
De Swette 1c
9269 RC
Feanwâlden

AL UW BOUWGEMAK ONDER ÉÉN DAK! - HOUTBOUW | HOUTHANDEL | DOUGLAS TUINHUIZEN | BLOKHUTTEN

Wilt u zelf aan de slag? Bezoek dan onze afdeling houthandel voor scherpe prijzen van hout- en plaatmaterialen, tuinhout, gevelbekleding en bouwhout.

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN

Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl

LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

